



Samhällsbyggnadsförvaltningen
Gunilla Fröman
0171-626659
gunilla.froman@enkoping.se

Tekniska nämnden

Remiss - Ändringsbudget 2023 samt ändring av reglemente

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

1. Tekniska nämnden antar samhällsbyggnadsförvaltningens remissvar som sitt eget.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen i uppdrag att föreslå samordning, effektivisering och verksamhetsutveckling för att minska kostnader och öka intäkter för 2023. Kommunfullmäktige har också gett kommunstyrelsen i uppdrag att se över behovet av omprioritering i investeringsbudgeten och hur förflyttning i tid av planerade projekt påverkar kommunens driftsbudget utifrån den senaste befolkningsstatistiken. Till följd av det har kommunstyrelsen tagit fram ett förslag som de har skickat på remiss till övriga nämnder, se bilaga 1.

Kommunstyrelsen beslutade att:

1. skicka förslag på ändringsbudget 2023 och plan 2024–2025, bilaga 1, samt förslag till reviderade formuleringar i kommunstyrelsens reglemente, bilaga 2, på remiss till miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, upplevelsenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och vård- och omsorgsnämnden,
2. svar på remiss ska inkomma till kommunstyrelsen senast 28 april 2023.

Kommunfullmäktige ska besluta om ändringsbudgeten senast i juni 2023.

Med anledning av kort tidplan för att arbeta fram effektiviseringsförslag har vissa åtgärder beräknats utifrån antaganden och schabloner. I enstaka fall har ingen beräkning gjorts på grund av hög komplexitet, men bedöms leda till kostnadsminskningar eller intäktsökningar på sikt.



| Budget 2023 (mnkr) | Budgetram beslutad i KF 2022-12-12 | Ny budgetram 2023 | För- ändring |
|---|--|-------------------------|-----------------|
| Kommunfullmäktige och revision | -13,1 | -13,1 | 0 |
| Kommunstyrelse | -176,7 | -180,6 | -3,9 |
| Räddningstjänst, medlemsbidrag | -46,8 | -46,8 | 0 |
| Överförmyndarverksamhet i gemensam nämnd | -4,8 | -4,8 | 0 |
| Miljö- och byggnadsnämnd | -24,9 | -25,1 | -0,2 |
| Socialnämnd | -276,4 | -272,7 | 3,7 |
| Teknisk nämnd | -148,1 | -139,3 | 8,8 |
| Upplevelsenämnd | -164,3 | -161,2 | 3,1 |
| Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd | -1 349,2 | -1 346,8 | 2,4 |
| Valnämnd | -0,3 | -0,3 | 0 |
| Vård- och omsorgsnämnd | -967,7 | -963,1 | 4,6 |
| Skattefinansierad verksamhet | -3 172,4 | -3 153,8 | 18,5 |
| VA | 0,0 | 0,0 | 0 |
| Taxefinansierad verksamhet | 0,0 | 0,0 | 0 |
| Summa styrelser och nämnder | -3 172,4 | -3 153,8 | 18,5 |
| Centrala poster | 8,8 | -12,7 | -21,5 |
| Reserv till förfogande | 0,0 | 0,0 | 0 |
| Verksamhetens nettokostnader | -3 163,6 | -3 166,5 | -3,0 |
| Skatteintäkter | 2 483,9 | 2 482,7 | -1,2 |
| Generella statsbidrag | 740,6 | 759,6 | -19,0 |
| Finansiella poster | -44,8 | -23,7 | 21,1 |
| Årets resultat | 16,2 | 52,1 | 35,9 |

Bilden ovan visar förslag till ramjustering av budget för år 2023. För budgetår 2023 föreslås ramjusteringar gällande driftsbudgeten utifrån föreslagna förändringarna, vilket medför att tekniska nämndens budget minskas från 148,1 miljoner kronor till 139,3 miljoner kronor. Det är en minskning med 8,8 miljoner kronor.

För år 2024 föreslås en ökning av ram med 1,5 miljoner kronor kopplat till momsättersökning av fastigheter och år 2025 föreslås en minskning av ram med 0,8 miljoner kronor.

Tabellen nedan visar summeringen av ramjusteringarna utifrån föreslagna effektiviseringsåtgärder.

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------------|---------------|---------------|---------------|-----------------|
| Centrala poster | 15 500 | 30 510 | 5 625 | 51 635 |
| Finansiella poster | 21 118 | 267 | 419 | 21 804 |
| KS | - 3 969 | -9 686 | 2 270 | - 11 385 |
| MBN | 522 | 690 | 0 | 1 212 |
| SN | 3 681 | 4 084 | 2 605 | 10 370 |
| TN | 8 833 | -1 530 | 826 | 8 129 |
| UAN | 2 389 | 4 565 | 0 | 7 434 |
| UPN | 3 083 | 2 974 | 10 000 | 16 057 |
| VON | 4 621 | 2 332 | 0 | 7 073 |
| Summa | 55 778 | 34 206 | 21 745 | 111 729 |

Samhällsbyggnadsförvaltningen har analyserat hur föreslagna justeringar av budgeten påverkar förvaltningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen finansieras via ramtilldelning, internhyror, taxor och avgifter, ersättningar för måltider och ersättningar för städ. Det är av den anledningen viktigt att säkerställa hur föreslagna besparingar påverkar ramtilldelningen för Teknisk nämnd. Vissa av de föreslagna åtgärderna kommer att påverka andra nämnder genom exempelvis längre internhyra och därav bör ramtilldelningen justeras för dessa nämnder. Föreslagna besparingar har Teknisk nämnd rådighet över, men besparingen kan alltså påverka andra nämnder också.

Det korta tidsperspektivet, år 2023, gör det utmanande för tekniska nämnden att hantera förändring av budget. Årets planering för att nå satta mål är igång på förvaltningen, vilket gör det svårt att minska kostnaderna inom vissa områden. Av de budgetändringar som föreslås år 2023 kan förvaltningen hantera en justering som påverkar förvaltningens verksamheter med -3,4 miljoner kronor. År 2024 kan förvaltningens verksamheter göra budgetjusteringar med -2,2 miljoner kronor och år 2025 med -0,8 miljoner kronor. Dock bör fördelningen av budget ses över så justering av sker utifrån att förvaltningens ansvar påverkar andra nämnders budget kopplat till exempelvis internhyra.

Besparingarna som direkt påverkat förvaltningen finns beskrivna i bilaga 1, Ändringsbudget 2023 och plan 2024-2025.

Förslag till ändringar i kommunstyrelsens reglemente är i linje med förvaltningens uppfattning.

Bilaga 1: Remiss ändringsbudget 2023 samt ändring av reglemente (2023-04-11 KS § 88)

Bilaga 2: Tekniska nämndens analys Ändringsbudget 2023 och plan 2024-2025

Bilaga 3: Analys av påverkan för park- och naturenheten.

Gunilla Fröman
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsen



Paragraf 88

Ärendenummer KS2023/114

Ändringsbudget 2023 samt ändring av reglemente

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. skicka förslag på ändringsbudget 2023 och plan 2024–2025, bilaga 1, samt förslag till reviderade formuleringar i kommunstyrelsens reglemente, bilaga 2, på remiss till miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, upplevelsenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och vård- och omsorgsnämnden,
2. svar på remiss ska inkomma till kommunstyrelsen senast 28 april 2023.

Reservationer

Jesper Englundh (S), Johan Enfeldt (S), Linda Johansson (S), Solweig Sundblad (S) och Sverker Scheutz (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Bakgrund

I kommunfullmäktiges årsplan med budget 2023 och plan 2024–2025 (KS2022/321) har kommunfullmäktige gett kommunstyrelsen i uppdrag att föreslå samordning, effektivisering och verksamhetsutveckling motsvarande 55,4 miljoner kronor i minskade kostnader och ökade intäkter för 2023. Kommunfullmäktige har också gett kommunstyrelsen i uppdrag att se över behovet av omprioritering i investeringsbudgeten och hur förflyttning i tid av planerade projekt påverkar kommunens driftsbudget utifrån den senaste befolkningsstatistiken.

Kommunstyrelsen beslutade om samma uppdrag i sin årsplan med budget 2023. Kommunfullmäktige ska besluta om en ändringsbudget senast i juni 2023. Vård- och omsorgsnämnden och miljö- och byggnadsnämnden har inkommit med begäran om utökad budget för 2023 med 1,1 miljoner kronor respektive 0,7 miljoner kronor efter kommunfullmäktiges årsplan med budget 2023 och plan 2024–2025 beslutades.

Förslag till ändringsbudget 2023 och plan 2024–2025

Den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR (cirkulär 23:007) ökar kommunens intäkter gällande skatter, bidrag och utjämning med 36,2 miljoner

kronor jämfört med skatteunderlagsprognosen i budgetbeslutet för 2023 (KS2022/321). Ett statsbidrag motsvarande 18,4 miljoner kronor som var inkluderade i posten generella statsbidrag, föreslås flyttats till centrala poster då bidraget numera klassas som ett riktat bidrag. En tillfällig ökning av miljö- och byggnadsnämndens budgetram med 0,7 miljoner kronor minskar resultatet med motsvarande. Föreslagna effektiviseringsåtgärder med 55,8 miljoner kronor är 0,4 miljoner högre än den budgeterade effektiviseringen på 55,4 miljoner kronor. Återstående 35,9 miljoner kronor ökar resultatet i budgeten 2023 från 16,2 miljoner kronor till 52,1 miljoner kronor.

För planår 2024–2025 föreslås ramjusteringar gällande driftsbudgeten utifrån föreslagna effektiviseringsåtgärder som medför kostnadsminskningar med 34,2 miljoner kronor för 2024 och 21,7 miljoner kronor för 2025.

Budgeten för skattefinansierade investeringar föreslås revideras för 2023 till 538,5 miljoner kronor och för perioden 2023–2027 till 2 890,0 miljoner kronor. Budgeten för taxefinansierade investering föreslås revideras för 2023 till 336,6 miljoner kronor och för perioden 2023–2027 till 2 302,5 miljoner kronor.

Förändringen av investeringsplanen 2023–2027 medför att driftskostnaderna för 2023 gällande kapitaltjänstkostnader minskar totalt med 0,7 miljoner kronor. Kostnadsminskningen finns medtagen i de föreslagna effektiviseringsåtgärderna. Förändringen av kapitaltjänstkostnaderna för 2024 och framåt hanteras i ordinarie budgetprocess för budget 2024 med plan 2025–2026.

Förslag till reviderade formuleringar i kommunstyrelsens reglemente

De föreslagna ändringarna i kommunstyrelsens reglemente innebär att kommunikations- samt ekonomifunktionen centraliseras under kommunstyrelsen. I nuvarande organisation är kommunikationsfunktionen i kommunen placerad på kommunledningsförvaltningen förutom tre förvaltningar. En centraliserad kommunikationsfunktion kan fullt ut nyttja de resurser och den spetskompetens som finns på ett effektivare sätt. Det skulle bli en förbättring av prioriteringar och samsyn kring de relevanta kommunikationsinsatser som behöver prioriteras.

Vidare skapar det förutsättningar för en bättre strategisk styrning på kommunikationsfrågorna och högre och jämnare kvalitet på det som produceras. Produktionen blir också mindre sårbar om fler jobbar tillsammans och kan avlasta varandra. Den kommunikativa kompetensen inom den kommunala organisationen skulle också öka. Utöver att effektivisera interna processer skulle en centraliserad

organisation även kunna erbjuda karriärvägar för juniora kommunikatörer vilket saknas idag.

Syftet med att centralisera ekonomer/controller och ekonomiassistenter till ekonomiavdelningen på kommunledningsförvaltningen är att skapa förutsättningar för bättre ekonomisk styrning och effektiva ekonomiprocesser med gemensam kraft. Ett gemensamt arbetssätt och en minskad sårbarhet skapar möjligheter till en tydligare styrning och ökad analysförmåga. Det skapar även en större möjlighet till kompetens- och karriärsutveckling inom ekonomifunktionen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att resultatet för budgeten 2023 ökar från 16,2 miljoner kronor till 52,1 miljoner kronor. Resultatmålet föreslås öka från 0,5% till 1,6%. Målen för soliditet på $\geq 25\%$ samt självfinansieringsgrad på $\geq 38\%$ föreslås bibehållas.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Under november till december 2022 arbetade kommunledningsförvaltningen tillsammans med representanter från samtliga förvaltningar, AB Enköpings hyresbostäder och ENA Energi AB att ta fram en lista på förslag på effektiviseringsåtgärder. Under december 2022 till februari 2023 behandlades och prioriterades förslagen i kommundirektörens ledningsgrupp.

I februari informerades de fackliga organisationerna i central samverkansgrupp (CSG) om åtgärderna och samtidigt skapades även en särskild samverkans grupp (SSG) för de åtgärder som rör centralisering av vissa funktioner. I mitten av februari informerades berörda chefer och medarbetare om förslagen om centralisering och fram till mitten av mars har berörda genomfört risk- och möjlighetsbedömningar. Handlingsplaner av risk- och möjlighetsbedömningarna kommer att utföras av respektive funktion under april och maj.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-03-16

Bilaga 1, Förslag till ändringsbudget 2023 och plan 2024–2025,
daterad 2023-03-14

Bilaga 2, Förslag till reviderade formuleringar i kommunstyrelsens reglemente,
daterad 2023-03-16



Yrkanden

Jesper Englundh (S), Johan Enfeldt (S), Linda Johansson (S), Solweig Sundblad (S) och Sverker Scheutz (V) yrkar avslag till att skicka ändringsbudgeten på remiss då vi anser att kommundirektörens uppdrag att finansiera 55,4 miljoner kronor är slutfört. Även påbörjade utredningar, gällande extern drift av pepparrotbadet, centralisering av nämndsekreterare, höjning av taxor och avgifter, för perioden 2023-2025 avslutas. Detta görs med anledning av det förändrade ekonomiska läget där följande budgetposter skyddar välfärden från besparingar:

- Cirka 50 miljoner kronor i utnyttjad budget för elkostnader
- 36,2 miljoner kronor i förändrad skatteprognos
- 21 miljoner kronor i utdelning från EMAB
- Cirka 13 miljoner kronor ifrån regeringens elstöd
- 29,8 miljoner kronor i ordinarie arbetsuppgifter för förvaltningarna under 2023

Agneta von Schoting yrkar på följande redaktionella ändring på sidan 13 i dokumentet:

- "genom att bland annat se över schablonbeloppen..." ändras till genom att bland annat arbeta för att fler ska bli självförsörjande samt att säkerställa korrekta utbetalningar kan kostnaden för ekonomiskt bistånd minskas..."

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut och ställer dessa mot varandra. Ordförande finner att kommunstyrelsen beslutar enligt liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsen ställer sig bakom Agneta von Schotings (NE) redaktionella ändringsyrkande och finner så.

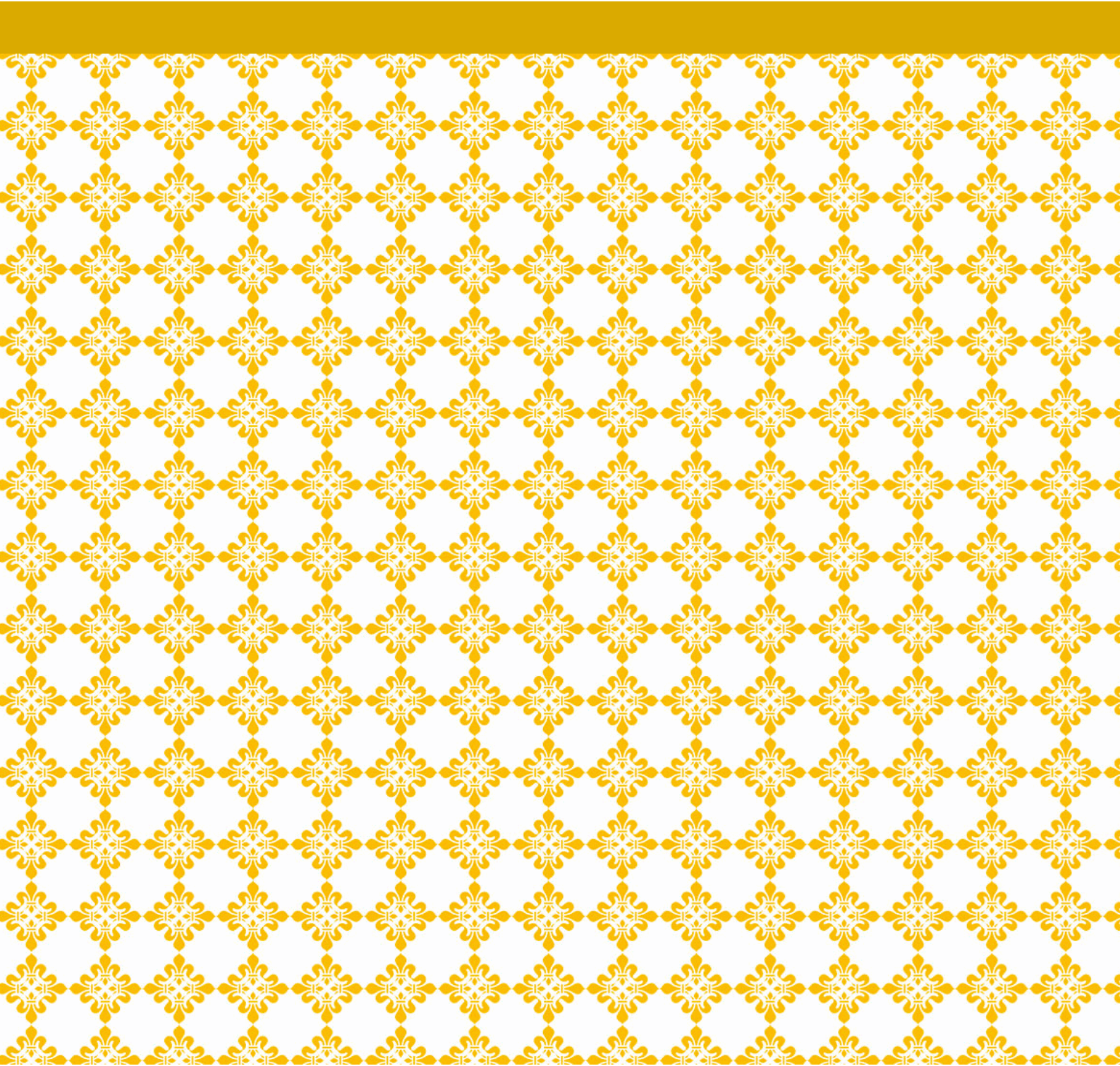
Beslutet skickas till:

Kommunens förtroendevalda revisorer, för kännedom
Miljö- och byggnadsnämnden, för åtgärd
Socialnämnden, för åtgärd
Tekniska nämnden, för åtgärd
Upplevelsenämnden, för åtgärd
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, för åtgärd
Vård- och omsorgsnämnden, för åtgärd

Ändringsbudget 2023 och plan 2024–2025

Bilaga 1 - remiss

2023-03-14 version 2



**ENKÖPINGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

| | |
|---|----|
| Förslag på ändrad driftsbudget 2023 och plan 2024–2025..... | 3 |
| Sammanfattning av föreslagna förändringar i driftsbudget 2023 med plan 2024–2025 | 4 |
| Bakgrund till effektiviseringsåtgärder 2023–2025 | 6 |
| Nuläge..... | 6 |
| Förslag på effektiviseringsåtgärder | 8 |
| Effektiviseringsåtgärder som föreslås att påbörjas under 2023 | 8 |
| Momsåtersökning..... | 8 |
| Energibesparingar | 8 |
| Investeringar som ger minskad drift utifrån ny befolkningsprognos..... | 8 |
| Re-investeringar inom gata/park | 9 |
| Köpa tjänster från kommunen | 9 |
| Utdelning från bolag..... | 10 |
| Leasingkostnader | 10 |
| Skötsel av allmän platsmark..... | 11 |
| Inlösen överskottsfond..... | 11 |
| Konsultkostnader | 12 |
| Statsbidrag..... | 13 |
| Ekonomiskt bistånd | 13 |
| Centralisering av kommunikationsfunktionen..... | 14 |
| Centralisering av ekonomifunktionen | 15 |
| Systemstöd inom ekonomi/verksamhetsstyrning | 18 |
| Effektiviseringsåtgärder som föreslås att påbörjas under 2024 | 18 |
| Centralisering av lokalsamordnare | 18 |
| Effektiviseringsåtgärder som föreslås att påbörjas under 2025 | 19 |
| Jämna ut investeringar mellan åren | 19 |
| Förslag på ändrad investeringsplan 2023–2027 | 20 |

Förslag på ändrad driftsbudget 2023 och plan 2024–2025

Den 16 februari 2023 lämnade SKR:s den senaste skatteunderlagsprognosen (cirkulär 23:007) som för Enköpings kommun innebar att skatter, bidrag och utjämning ökade med 36,2 miljoner kronor, från 3 206,1 miljoner kronor till 3 242,3 miljoner kronor, jämfört med den tidigare skatteunderlagsprognosen som kommunfullmäktiges årsplan med budget 2023 och plan 2024–2025 (KS2022/321) baserades på.

I kommunfullmäktiges årsplan med budget 2023 och plan 2024–2025 har kommunfullmäktige gett kommunstyrelsen i uppdrag att föreslå samordning, effektivisering och verksamhetsutveckling motsvarande 55,4 miljoner kronor i minskade kostnader och ökade intäkter för 2023.

Kommunfullmäktige ska besluta om en ändringsbudget senast i juni 2023. Föreslagna effektiviseringsåtgärder beräknas till sammanlagt 111,7 miljoner kronor för perioden 2023–2025, varav 90,7 miljoner kronor i permanenta kostnadsminskningar/intäktsökningar 2023–2025 och 21 miljoner kronor tillfälliga kostnadsminskningar/intäktsökningar 2023.

Kostnadsminskningarna/intäktsökningarna fördelas enligt följande:

- 2023 – 55,8 miljoner kronor (varav 21 miljoner kronor är tillfälligt)
- 2024 – 34,2 miljoner kronor
- 2025 – 21,7 miljoner kronor

Vård- och omsorgsnämnden inkom med en begäran om utökad budget 2023 den 15 februari 2023 (VON2022/159). Varje år fattar vård- och omsorgsnämnden beslut om eventuell justering av ersättningsnivåerna för utförare av tjänster som har upphandlats som kundval enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). För 2023 beslutade nämnden att ersättningsnivåerna för LOV höjs med 4,0 procent. Vård- och omsorgsnämnden begär att kommunstyrelsen ökar vård- och omsorgsnämndens budgetram med 1,1 miljoner kronor motsvarande 1,8 procent. Höjningen är skillnaden mellan ersättningsnivån för LOV och den uppräknade vård- och omsorgsnämnden tilldelades i budgetram för 2023, vilket är cirka 2,2 procent.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att vård- och omsorgsnämndens begäran om utökad budget 2023 motsvarande 1,1 miljoner kronor ej beviljas utifrån det ekonomiska läget.

Miljö- och byggnadsnämnden inkom med en begäran om utökad budget 2023 den 14 december 2022 (ALL.2022.2686). I kommunen har tillsynskontroller finansierats av avgifter som debiterats i förskott. Ändringar i lagstiftningen på nationell nivå ställer krav på efterhandsdebitering senast från 2024. Miljö- och byggnadsnämnden beslutade den 10 mars 2021 att efterhandsdebiteringen för livsmedelstillsynen i Enköpings kommun skulle börja gälla redan år 2023. Omställningen från förskottsbetalning till efterskottsbetalning innebär att nämnden behöver reglera sin tillsynsskuld. Nämnden beslutade den 12 november 2022 att kontrollskulden ska regleras år 2023 och att skattemedel motsvarande 0,7 miljoner kronor skulle äskas.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att miljö- och byggnadsnämnden begäran om tillfälligt

utökad budget 2023 med 0,7 miljoner kronor beviljas då utökningen är tillfällig. Nämnden beviljades tillfälligt motsvarande belopp 2022 utan att använda beviljade medel under samma år.

Sammanfattning av föreslagna förändringar i driftsbudget 2023 med plan 2024–2025

Den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR (cirkulär 23:007) ökar kommunens intäkter gällande skatter, bidrag och utjämning med 36,2 miljoner kronor jämfört med skatteunderlagsprognosen i budgetbeslutet för 2023 (KS2022/321). En tillfällig ökning av miljö- och byggnadsnämndens budgettram med 0,7 miljoner kronor minskar resultatet med motsvarande. Föreslagna effektiviseringsåtgärder med 55,8 miljoner kronor är 0,4 miljoner högre än den budgeterade effektiviseringen på 55,4 miljoner kronor. Återstående 35,9 miljoner kronor ökar resultatet i budgeten 2023 från 16,2 miljoner kronor till 52,1 miljoner kronor. Resultatmålet föreslås höjas från 0,5% till 1,6%. Målen för soliditet på $\geq 25\%$ samt självfinansieringsgrad på $\geq 38\%$ föreslås bibehållas.

Ett statsbidrag motsvarande 18,4 miljoner kronor som ingår i posten generella statsbidrag, föreslås flyttats till centrala poster då bidraget numera klassas som ett riktat bidrag.

För budgetår 2023 föreslås ramjusteringar gällande driftsbudgeten utifrån föreslagna förändringarna enligt tabellen nedan.

| Budget 2023 [mnkr] | Budgettram beslutad i KF 2022-12-12 | Ny budgettram 2023 | För- ändring |
|---|---|--------------------------|-----------------|
| Kommunfullmäktige och revision | -13,1 | -13,1 | 0 |
| Kommunstyrelse | -176,7 | -180,6 | -3,9 |
| Räddningstjänst, medlemsbidrag | -46,8 | -46,8 | 0 |
| Överförmyndarverksamhet i gemensam nämnd | -4,8 | -4,8 | 0 |
| Miljö- och byggnadsnämnd | -24,9 | -25,1 | -0,2 |
| Socialnämnd | -276,4 | -272,7 | 3,7 |
| Teknisk nämnd | -148,1 | -139,3 | 8,8 |
| Upplevelsenämnd | -164,3 | -161,2 | 3,1 |
| Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd | -1 349,2 | -1 346,8 | 2,4 |
| Valnämnd | -0,3 | -0,3 | 0 |
| Vård- och omsorgsnämnd | -967,7 | -963,1 | 4,6 |
| Skattefinansierad verksamhet | -3 172,4 | -3 153,8 | 18,5 |
| VA | 0,0 | 0,0 | 0 |
| Taxefinansierad verksamhet | 0,0 | 0,0 | 0 |
| Summa styrelser och nämnder | -3 172,4 | -3 153,8 | 18,5 |
| Centrala poster | 8,8 | -12,7 | -21,5 |
| Reserv till förfogande | 0,0 | 0,0 | 0 |
| Verksamhetens nettokostnader | -3 163,6 | -3 166,5 | -3,0 |
| Skatteintäkter | 2 483,9 | 2 482,7 | -1,2 |
| Generella statsbidrag | 740,6 | 759,6 | -19,0 |
| Finansiella poster | -44,8 | -23,7 | 21,1 |
| Årets resultat | 16,2 | 52,1 | 35,9 |

För planår 2024–2025 föreslås ramjusteringar för driftsbudgeten utifrån föreslagna effektiviseringsåtgärder enligt tabellen nedan.

| Nämnd [mnkr] | 2024 | 2025 |
|--------------------|-------------|-------------|
| Centrala poster | 30,5 | 5,6 |
| Finansiella poster | 0,3 | 0,4 |
| KS | -9,7 | 2,3 |
| MBN | 0,7 | 0 |
| SN | 4,1 | 2,6 |
| TN | -1,5 | 0,8 |
| UAN | 4,6 | 0 |
| UPN | 3,0 | 10 |
| VON | 2,3 | 0 |
| Summa | 34,2 | 21,7 |

Bakgrund till effektiviseringsåtgärder 2023–2025

Nuläge

Enköpings kommun står inför ekonomiska utmaningar och behöver minska kostnadsutvecklingen de kommande åren. De ekonomiska utmaningarna för Enköpings kommun går i linje med flera andra kommuner i Sverige.

Minskade intäkter och stora investeringar

Anledningen till kommunens ekonomiska utmaningar är flera:

- Intäkter från skatter och generella statsbidrag beräknas inte öka i samma takt som kostnader för befintlig verksamhet.
- Ökade kostnader framöver beror till största del av hög inflation, höjda räntor och ökade pensionskostnader.
- Kommunen står inför stora investeringar för bland annat verksamhetslokaler.

Uppdrag från kommunfullmäktige

I kommunfullmäktiges årsplan med budget 2023 och plan 2024–2025 (KS2022/321) har kommunstyrelsen fått ett antal riktade uppdrag. Ett av dessa uppdrag är att frigöra resurser genom effektivisering vilket beskrivs nedan.

Uppdrag: Gör en verksamhetsöversyn på övergripande nivå. Föreslå samordning, effektivisering och verksamhetsutveckling. Effektiviseringen ska ge vinster som motsvarar det belopp som finns under centrala poster motsvarande 55,4 miljoner kronor. Vid behov fattas politiska beslut i respektive nämnd. Arbetet ska i ett första skede ge underlag för beslut om en ändringsbudget på fullmäktigesammanträdet senast i juni 2023. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budget är undantagen för ytterligare effektivisering 2023.

Handlingsplan 2023–2025

Kommundirektören gav ekonomichefen i uppdrag att ta fram en handlingsplan med förslag till effektiviseringsåtgärder motsvarande 100 miljoner kronor för perioden 2023–2025. Åtgärderna skulle i första hand grunda sig i strukturella förändringar med ett flerårigt perspektiv. Under november till december 2022 arbetade kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning tillsammans med representanter från samtliga förvaltningar, EHB och ENA Energi att ta fram förslag på åtgärder. Under januari 2023 presenterades förslagen till kommundirektörens ledningsgrupp och åtgärderna prioriterades.

Föreslagna effektiviseringsåtgärder beräknas till sammanlagt 111,7 miljoner kronor för perioden 2023–2025, varav 90,7 miljoner kronor i permanenta kostnadsminskningar/intäktsökningar 2023–2025 och 21 miljoner kronor tillfälliga kostnadsminskningar/intäktsökningar 2023.

Kostnadsminskningarna/intäktsökningarna fördelas enligt följande:

- 2023 – 55,8 miljoner kronor (varav 21 miljoner kronor är tillfälligt)
- 2024 – 34,2 miljoner kronor
- 2025 – 21,7 miljoner kronor

Med anledning av den korta tid som förslagen arbetades fram har vissa åtgärder beräknats utifrån antaganden och schabloner. I enstaka fall har ingen beräkning gjorts på grund av hög komplexitet men bedöms leda till kostnadsminskningar eller intäktsökningar på sikt.

Vissa förslag på effektiviseringsåtgärder behöver utredas vidare och anges inte med förslag till justering av budgetram. Ytterligare justering av budgetram för nämnderna kan komma att ske under 2023 när utredningarna är genomförda. Totalt är det 39,1 miljoner kronor som ligger på centrala poster som behöver fortsatt utredas. För 2023 är det 10 miljoner kronor, 2024 är det 27 miljoner kronor och för 2025 är det 2,1 miljoner kronor.

Tabellen nedan visar summeringen av ramjusteringarna utifrån föreslagna effektiviseringsåtgärder.

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------------|---------------|---------------|---------------|-----------------|
| Centrala poster | 15 500 | 30 510 | 5 625 | 51 635 |
| Finansiella poster | 21 118 | 267 | 419 | 21 804 |
| KS | - 3 969 | -9 686 | 2 270 | - 11 385 |
| MBN | 522 | 690 | 0 | 1 212 |
| SN | 3 681 | 4 084 | 2 605 | 10 370 |
| TN | 8 833 | -1 530 | 826 | 8 129 |
| UAN | 2 389 | 4 565 | 0 | 7 434 |
| UPN | 3 083 | 2 974 | 10 000 | 16 057 |
| VON | 4 621 | 2 332 | 0 | 7 073 |
| Summa | 55 778 | 34 206 | 21 745 | 111 729 |

Förslag på effektiviseringsåtgärder

Effektiviseringsåtgärder som föreslås att påbörjas under 2023

Momsåtersökning

Under 2022 har momsåtersökning genomförts för vissa externa hyreskostnader för åren 2019–2021. Under 2023 kommer momsåtersökning av motsvarande hyreskostnader att ske för 2022 och 2023 vilket beräknas till 6 miljoner kronor. Det resulterar i en tillfällig intäktsökning med 6 miljoner under 2023 och en minskad internhyra för VON med 3 miljoner kronor permanent. För TN innebär det en tillfällig intäktsökning med 3 miljoner kronor under 2023.

Förslaget innebär en permanent minskning av VON:s budget med 3 miljoner kronor från och med 2023 och en tillfällig minskning av TN:s budget med 3 miljoner kronor 2023.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|--------------|----------------|----------|--------------|
| VON | 3 000 | | | 3 000 |
| TN | 3 000 | - 3 000 | | 0 |
| Summa | 6 000 | - 3 000 | 0 | 3 000 |

Energibesparingar

Med ett kommungemensamt uppdrag att både arbeta med energibesparande åtgärder och införande av energismarta vanor (beteendeförändringar) kan skapa förutsättningar att minska kommunens energiförbrukning. Genom att kommunens verksamheter inför energismarta vanor bidrar det till en ökning av både den ekologiska och ekonomiska hållbarheten.

I ett första steg i projektet bedöms energibesparande åtgärder minska energiförbrukningen i kommunens lokaler med motsvarande 1,0 miljoner kronor i minskade kostnader under 2023. Det finns en stor potential att kostnaderna kan minska ytterligare.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|-----------------|--------------|------|------|----------|
| Centrala poster | 1 000 | | | 0 |
| Summa | 1 000 | | | 0 |

Investeringar som ger minskad drift utifrån ny befolkningsprognos

Utifrån den nya befolkningsprognosen som arbetades fram hösten 2022, har förvaltningarna granskat sina lokalbehovsplaner om det finns investeringar som kan flyttas framåt i tiden då kommunens tillväxttakt har minskat. Analysen har medfört att en grundskola för att tas i bruk till

2025, har tagits bort från investeringsplanen. Förskolor har flyttats framåt ett eller två år. Det finns behov av fortsatt analys för åtgärder, prioriteringar och tidplaner. För perioden 2023–2027 har projektkalkyler uppdaterats för de investeringar som ännu inte har genomförandebeslut. Förändringen av investeringsplanen 2023–2027 medför att driftskostnaderna för kapitaltjänstkostnader minskar med totalt 0,7 miljoner kronor 2023. Förändringen av kapitaltjänstkostnaderna för 2024 och framåt hanteras i ordinarie budgetprocess för budget 2024 med plan 2025–2026.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|------------|------|------|--------------|
| UAN | -400 | | | -400 |
| UPN | 1 100 | | | 1 100 |
| Summa | 700 | | | 700 |

Re-investeringar inom gata/park

Inom investeringsområdet gata/park genomförs både nyinvesteringar och re-investeringar (planerat underhåll). I investeringsbudgeten för 2023 har mellan 72–93 miljoner kronor per år planerats för re-investeringar under 2023–2025. Förslaget innebär att minska re-investeringar inom gata/park med 25 procent under perioden 2023–2025. I planen för det planerade underhållet behöver en ytterligare prioritering ske med fokus på att undvika en "underhållsskuld" efter 2025.

Förslaget innebär att investeringsbudgeten för park minskar med 9 miljoner kronor 2023, 11 miljoner kronor 2024 och 12 miljoner kronor 2025 vilket minskar tekniska nämndens driftbudget med 1,1 miljoner kronor under 2023–2025. Investeringsbudgeten för gata minskar med 7 miljoner kronor 2023, 8 miljoner kronor 2024 och 9 miljoner kronor 2025 vilket minskar tekniska nämndens driftbudget med 0,8 miljoner kronor 2023–2025. Förslaget innebär även räntekostnaderna minskar med 0,8 miljoner kronor då kommunen minskar sin upplåning.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|---------------------|------------|------------|--------------|--------------|
| Finansiella poster | 118 | 267 | 419 | 804 |
| TN (reinvest. park) | 244 | 376 | 467 | 1 087 |
| TN (reinvest. gata) | 188 | 289 | 359 | 836 |
| Summa | 550 | 932 | 1 245 | 2 727 |

Köpa tjänster från kommunen

Kommunen kan inom befintlig bemanning erbjuda tjänster inom administrativt stöd till våra kommunala bolag och kommunalförbund. Det medför att kostnader och intäkter stannar inom kommunkoncernen. Förslaget baseras på det behov som bolagen har och för närvarande beräknas till 0,7 miljoner kronor vilket innebär att budgeten minskas permanent med motsvarande.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|------------|----------|----------|------------|
| KS | 700 | | | 700 |
| Summa | 700 | 0 | 0 | 700 |

Utdelning från bolag

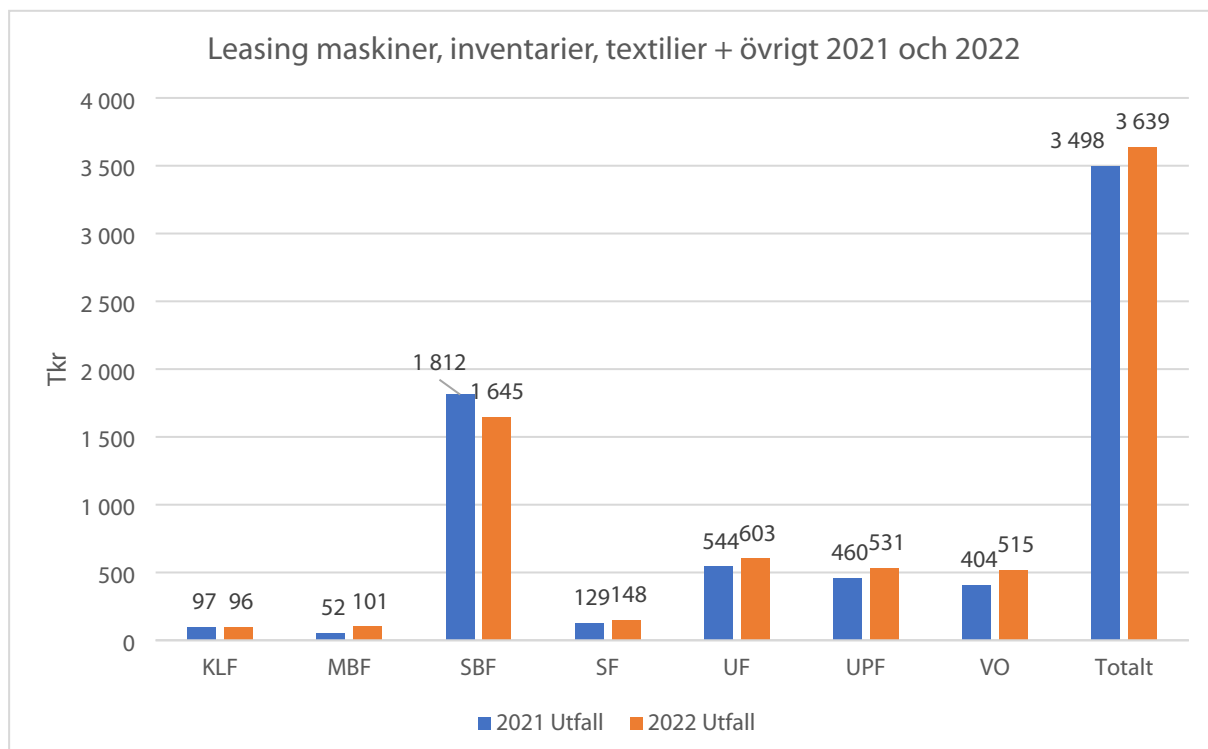
Förslaget innebär en tillfällig utdelning från Enköpings kommuns moderbolag AB till kommunen under 2023. Det är viktigt att säkerställa Enköpings kommuns moderbolag AB och dotterbolagens ekonomiska ställning inte äventyras med anledning av utdelningen.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------------|---------------|----------|----------|----------|
| Finansiella poster | 21 000 | | | 0 |
| Summa | 21 000 | 0 | 0 | 0 |

Leasingkostnader

Kommunens leasingkostnader (exkl. fordon och IT-utrustning) uppgick till 3,6 miljoner kronor 2022. Leasing är de flesta fall en kostsam finansiering av en vara eller tjänst och i många fall är det mer kostnadseffektivt att köpa varan eller tjänsten.



Förslaget innebär att budgeten för leasingkostnader av maskiner, inventarier och textilier (exkl. fordon och IT-utrustning) minskas permanent med 1,15 miljoner kronor eller cirka 30 procent 2023. Nämndernas budgetramar föreslås minska baserat på utfallet av leasingkostnader från föregående

år. Samtliga förvaltningar inventerar och avslutar de avtal som inte är ekonomiskt fördelaktiga för kommunen.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|--------------|----------|----------|--------------|
| KS | 30 | | | 30 |
| MBN | 30 | | | 30 |
| SN | 45 | | | 45 |
| TN | 520 | | | 520 |
| UAN | 190 | | | 190 |
| UPN | 170 | | | 170 |
| VON | 165 | | | 165 |
| Summa | 1 150 | 0 | 0 | 1 150 |

Skötsel av allmän platsmark

Samhällsbyggnadsförvaltningen hanterar skötseln av kommunens allmänna platsmark till exempelvis parker genom exempelvis klippning av gräs och buskar. Kostnaden för skötsel av allmän platsmark uppgår till cirka 22,5 miljoner kronor per år. Genom att samordna arbetet bättre och minska ambitionen något kan kostnaderna minskas genom att minska på klippfrekvensen på vissa ytor samt låta bli att klippa vissa ängsytor, vilket även främjar för bin och andra insekter. Minskad ambition av skötselplanen av allmän platsmark får inte riskera kommunens varumärke. Förslaget innebär att budgeten för skötsel av allmän platsmark minskas permanent med 0,4 miljoner kronor 2023.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|------------|----------|----------|------------|
| TN | 400 | | | 400 |
| Summa | 400 | 0 | 0 | 400 |

Inlösen överskottsfond

Kommunen har en pensionsförsäkring hos Skandia som förvaltar kapitalet. De senaste åren har det förvaltade kapitalet ökat i värde och årligen förts över till en överskottsfond. Värdet på överskottsfonden i Skandia uppgick till 11,6 miljoner kronor 2022. Genom att lösa kommunens pensionsskuld med 9,6 miljoner kronor från överskottsfonden minskar kommunens pensionskostnader med 0,8–1 miljon kronor per år de kommande 10 åren för att sedan gradvis minska fram till 2053.

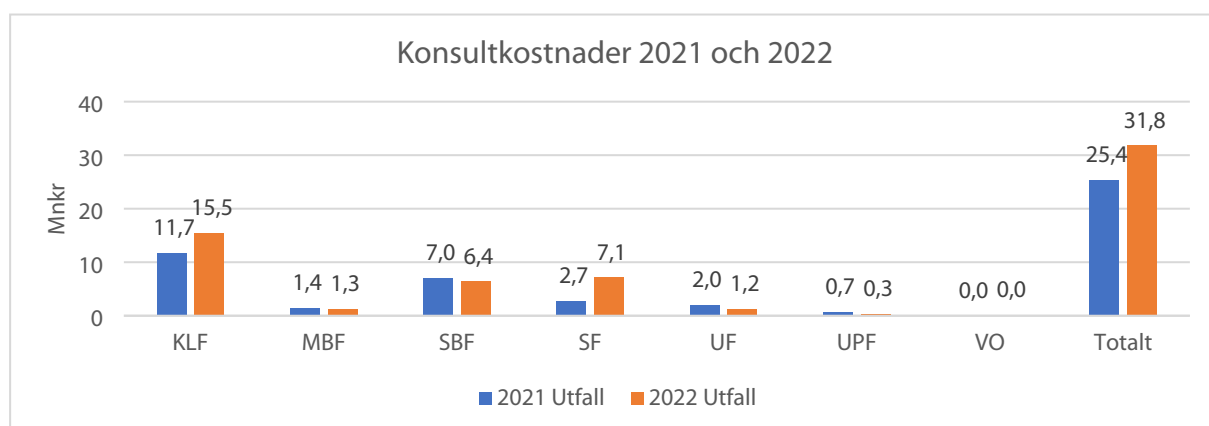
Inlösen är genomförd under december 2022 med permanent effekt från 2023. Förslaget innebär att budgeten för pensionskostnader minskas permanent med 1,0 miljoner kronor 2023.

Förslag justering av budgettram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|-----------------|--------------|------|------|--------------|
| Centrala poster | 1 000 | | | 1 000 |
| Summa | 1 000 | | | 1 000 |

Konsultkostnader

Kostnader för konsulter inom administration, utredning och projektledning (exkl. VA och investeringsprojekt) uppgick till 31,8 miljoner kronor 2022 vilket är en ökning med 25 procent jämfört med 2021. Samtidigt har lönekostnaden för personal ökat med 6 procent mellan 2022 och 2021, varav 4 procentenheter beror på ökat antal anställda. Ökningen mellan 2021 och 2022 för kommunledningsförvaltningen och socialförvaltningen beror på flera vakanser som ersatts med konsulter.



Förslaget innebär att budgeten för konsultkostnader minskas permanent med 12 miljoner kronor (40 procent) under perioden 2023–2024, varav 9 miljoner kronor 2023 och ytterligare 3 miljoner kronor 2024. Vid beräkning av ramjusteringar har konsultkostnader som ersatt vakanser inte inkluderats. Det samma gäller konsultkostnader som finansieras med avgiftsintäkter. Nämndernas budgettramar föreslås minska baserat på utfallet av konsultkostnader från föregående år.

Förslag justering av budgettram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|--------------|--------------|----------|---------------|
| KS | 4 482 | 1 494 | | 5 976 |
| MBN | 0 | 0 | | 0 |
| SN | 945 | 315 | | 1 260 |
| TN | 2 820 | 940 | | 3 758 |
| UAN | 650 | 216 | | 867 |
| UPN | 80 | 27 | | 107 |
| VON | 23 | 8 | | 31 |
| Summa | 9 000 | 3 000 | 0 | 12 000 |

Statsbidrag

Kommunen beviljas årligen cirka 140 miljoner kronor i riktade statsbidrag och är öronmärkta för ett visst ändamål. De flesta av dessa betalas ej ut med automatik utan måste sökas. Ansöknings- och uppföljningsförfarandet kan vara omfattande vilket kräver resurser inom de olika verksamheterna i kommunen. För att öka de riktade statsbidragen till kommunen årligen utökas 50 procent av en tjänst för att täcka hela kommunens verksamheter och även omfatta bidrag från andra organisationer exempelvis EU.

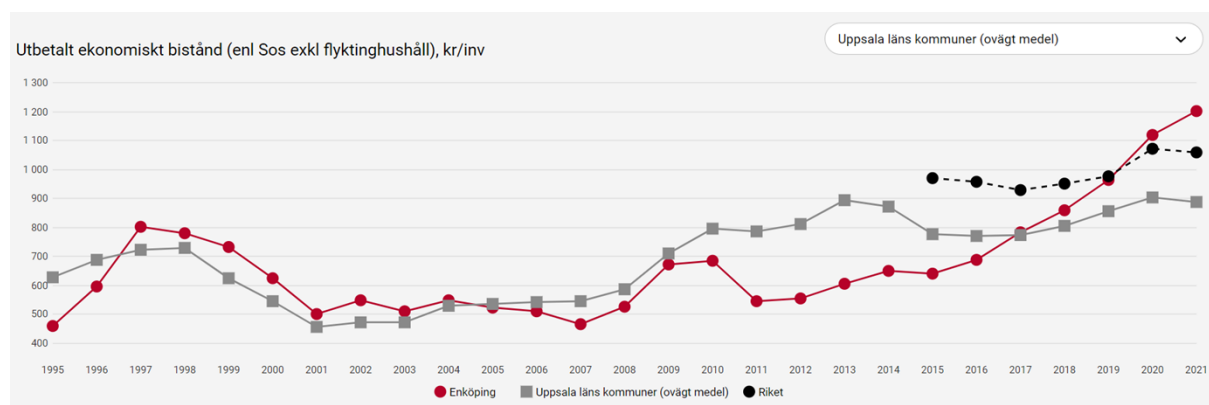
Förslaget innebär att utöka 50 procent av en tjänst för att söka och följa upp bidrag för samtliga verksamheter i kommunen. Den utökade tjänsten beräknas schablonmässigt öka riktade bidrag till kommunen med 10,5 miljoner kronor under 2023–2025. Tjänsten placeras på kommunstyrelsen.

Förslag justering av budgettram

| Nämnd | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|-----------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| Centrala poster | 3 500 | 3 500 | 3 500 | 10 500 |
| KS | -350 | | | -350 |
| Summa | 3 150 | 3 500 | 3 500 | 10 150 |

Ekonomiskt bistånd

Vid jämförelse med andra kommuner betalar Enköpings kommun ut mer ekonomiskt bistånd per invånare. Enligt statistik från Kolada (se diagram nedan) betalade kommunen ut ekonomiskt bistånd motsvarande 1 202 kr/invånare år 2021. Rikssnittet var 1 061 kr/invånare och för kommunerna inom Uppsala län 889 kr/invånare.



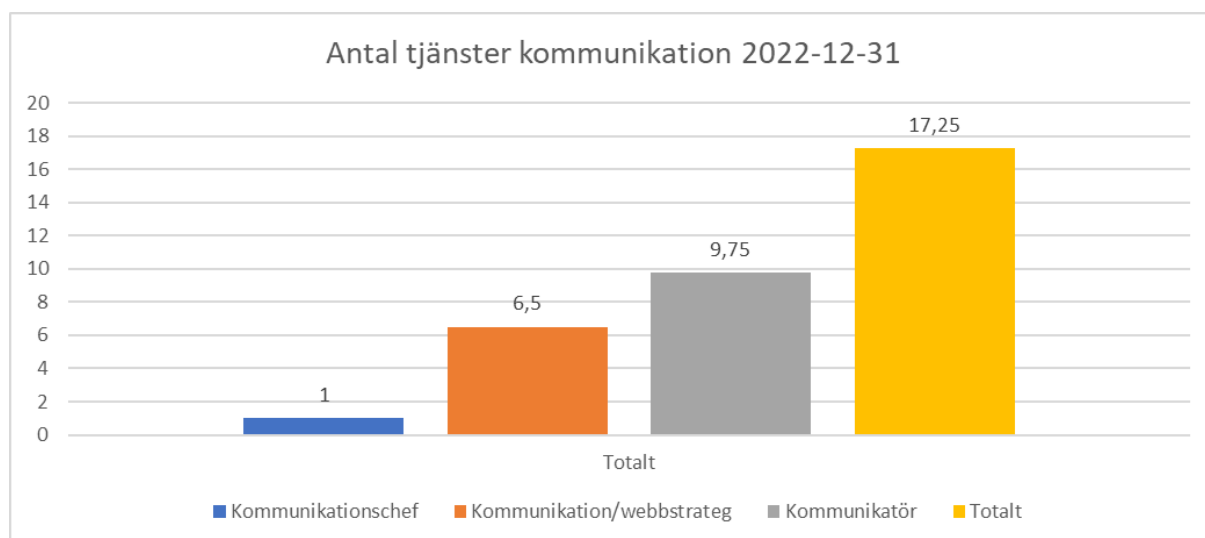
Genom att bland annat se över schablonbeloppen kan kostnaden för ekonomiskt bistånd minska med cirka 3 procent under 2023, cirka 4 procent under 2024 och cirka 5 procent under 2025, för att nå samma nivå som rikssnittet år 2025. Förslaget innebär en gradvis minskning av kostnaderna för ekonomiskt bistånd med 6,5 miljoner kronor permanent under 2023–2025.

Förslag till justering av budgetram

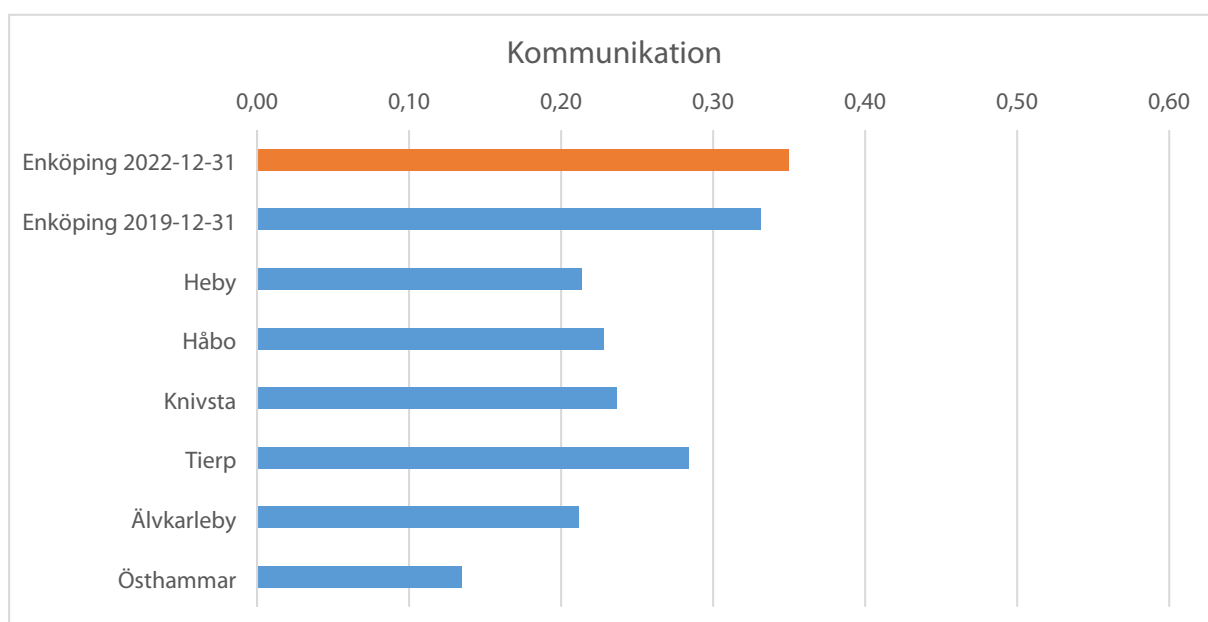
| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| SN | 1 628 | 2 279 | 2 605 | 6 512 |
| Summa | 1 628 | 2 279 | 2 605 | 6 512 |

Centralisering av kommunikationsfunktionen

Kommunikationsfunktionen i kommunen består av 17,25 tjänster varav 1 chefer, 6,5 kommunikation/webbstrateger och 9,75 kommunikatörer. I antalet tjänster ingår även vakanta tjänster.



Vid jämförelse med kommuner i Uppsala län från årsskiftet 2019/2020 framgår att Enköpings kommun har flest tjänster per invånare inom kommunikation. Vid årsskiftet 2022/2023 har antalet tjänster i förhållande till antalet invånare ökat i Enköpings kommun. Sedan årsskiftet 2019/2020 har antalet tjänster inom kommunikation ökat med 2,25 tjänster.



I nuvarande organisation är kommunikationsfunktionen i kommunen placerad på kommunledningsförvaltningen förutom tre förvaltningar. En centraliserad kommunikationsfunktion kan fullt ut nyttja de resurser och den spetskompetens som finns på ett effektivare sätt. Det skulle bli en förbättring av prioriteringar och samsyn kring de relevanta kommunikationsinsatser som behöver prioriteras. Vidare skapar det förutsättningar för en bättre strategisk styrning på kommunikationsfrågorna och högre och jämnare kvalitet på det som produceras. Produktionen blir också mindre sårbar om fler jobbar tillsammans och kan avlasta varandra. Den kommunikativa kompetensen inom den kommunala organisationen skulle också öka. Utöver att effektivisera interna processer skulle en centraliserad organisation även kunna erbjuda karriärvägar för juniora kommunikatörer vilket saknas idag.

Det nya arbetssättet bedöms leda till att kommunikationsavdelningen kan minska med en eller två tjänster under en treårsperiod i samband med avslut av projektanställning eller egen uppsägning. Förutsättning för minskningen är att inga större utökningar sker i kommunikationsavdelningens uppdrag.

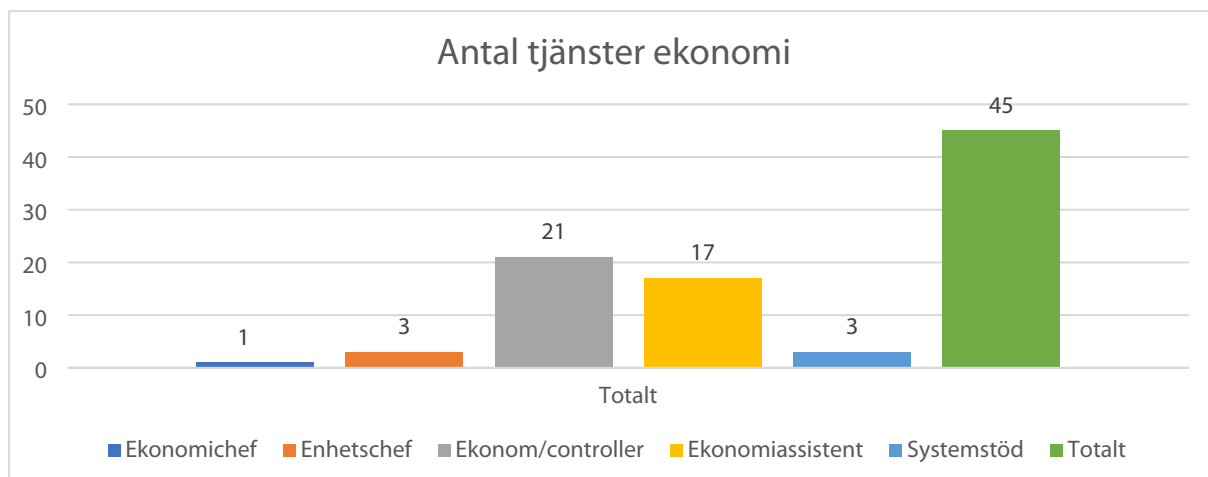
Förslaget innebär en permanent ramjustering i budgeten motsvarande personalkostnader från nämnderna till KS för perioden augusti-dec 2023 och helår från 2024. I beräkningen av personalkostnader ingår lön, semesterersättning, löneökning, PO-pålägg, dator, telefon, friskvård, kompetensutveckling samt planeringsdagar. I förslaget beräknas schablonmässigt 1 färre tjänst 2024 och 1 färre tjänst 2025.

Förslag justering av budgetram

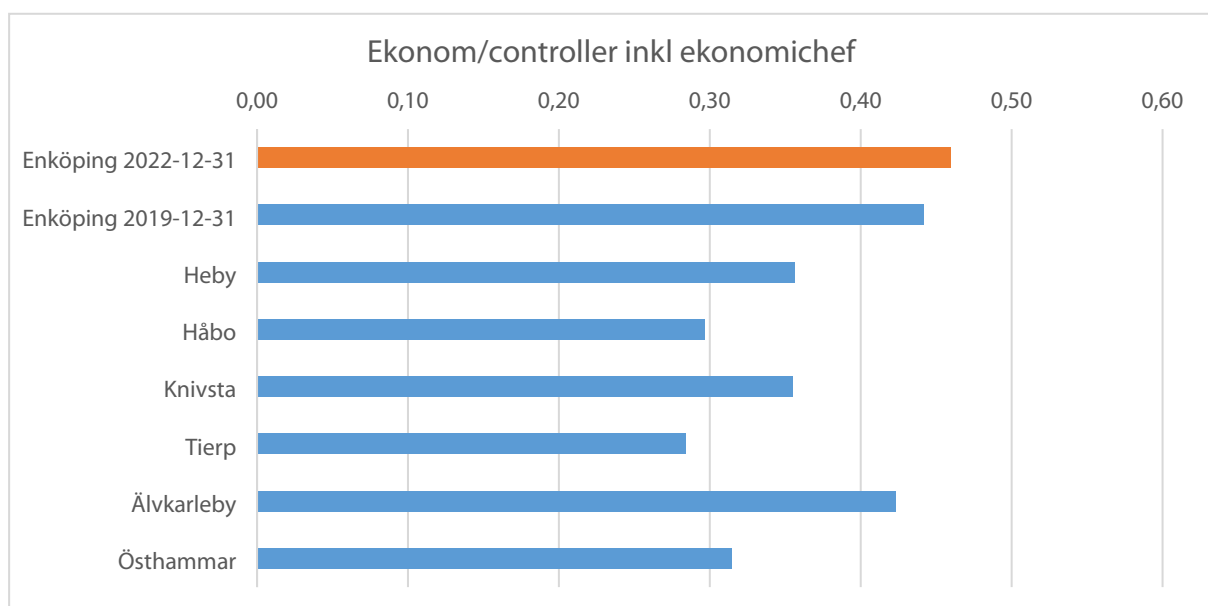
| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|----------|--------------|------------|--------------|
| KS | - 2 312 | -3 239 + 700 | 700 | - 4 151 |
| MBN | 132 | 186 | | 318 |
| SN | 132 | 186 | | 318 |
| TN | 947 | 1 326 | | 2 273 |
| UAN | 494 | 692 | | 1 186 |
| UPN | 290 | 405 | | 695 |
| VON | 317 | 444 | | 761 |
| Summa | 0 | 700 | 700 | 1 400 |

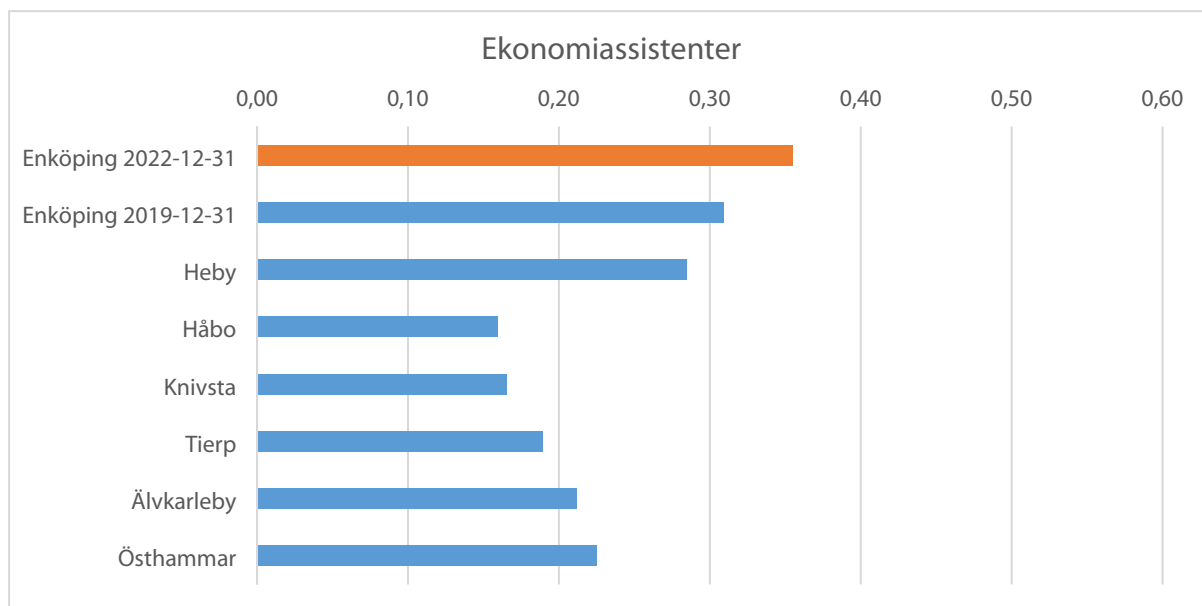
Centralisering av ekonomifunktionen

Ekonomifunktionen i kommunen består av 45 tjänster varav 4 chefer, 21 ekonomer/controller, 17 ekonomiassistenter och 3 tjänster inom systemstöd. I antalet tjänster ingår även vakanta tjänster.



Vid jämförelse med kommuner i Uppsala län från årsskiftet 2019/2020 framgår att Enköpings kommun har flest tjänster per invånare inom både ekonomer/controller och ekonomiassistenter. Vid årsskiftet 2022/2023 har antalet tjänster i förhållande till antalet invånare ökat i Enköpings kommun. Sedan årsskiftet 2019/2020 har antalet ekonomer/controller ökat med 2 tjänster och antalet ekonomiassistenter ökat med 3 tjänster.





Syftet med att centralisera ekonomer/controller och ekonomiassistenter till ekonomiavdelningen på KLF är att skapa förutsättningar för bättre ekonomisk styrning och effektiva ekonomiprocesser med gemensam kraft. Ett gemensamt arbetssätt och en minskad sårbarhet skapar möjligheter till en tydligare styrning och ökad analysförmåga. Det skapar även en större möjlighet till kompetens- och karriärsutveckling inom ekonomifunktionen. Det nya arbetssättet bedöms leda till att ekonomifunktion kan minska med 3 tjänster under en treårsperiod genom pensionsavgång eller egen uppsägning.

Förslaget innebär en permanent ramjustering i budgeten motsvarande personalkostnader från nämnderna till kommunstyrelsen för perioden augusti-dec 2023 och helår från 2024. I beräkningen av personalkostnader ingår lön, semesterersättning, löneökning, PO-pålägg, dator, telefon, friskvård, kompetensutveckling samt planeringsdagar. I förslaget beräknas schablonmässigt 1 färre tjänst 2024 och 2 färre tjänster 2025.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|----------|--------------|--------------|--------------|
| KS | - 6 019 | -8 426 + 785 | 1 570 | - 12 090 |
| MBN | 360 | 504 | | 864 |
| SN | 931 | 1 304 | | 2 235 |
| TN | 714 | 1 000 | | 1 714 |
| UAN | 1 455 | 2 036 | | 3 491 |
| UPN | 1 443 | 2 021 | | 3 464 |
| VON | 1 116 | 1 561 | | 2 677 |
| Summa | 0 | 785 | 1 570 | 2 355 |

Systemstöd inom ekonomi/verksamhetsstyrning

Kommunen är i behov av ett kommunövergripande systemstöd inom ekonomi- och verksamhetsstyrning för att utveckla en analyskultur. Ett analysverktyg ger förutsättningarna för chefer och controllers att göra mer kvalificerade analyser inom sina verksamheter, både ur ett kvalitetsperspektiv och ekonomiskt perspektiv.

Förslaget innebär en permanent ökning av budgeten för kommunstyrelsen med totalt 1,5 miljoner kronor, fördelat på 0,5 miljoner kronor 2023 och 1 miljon kronor 2024.

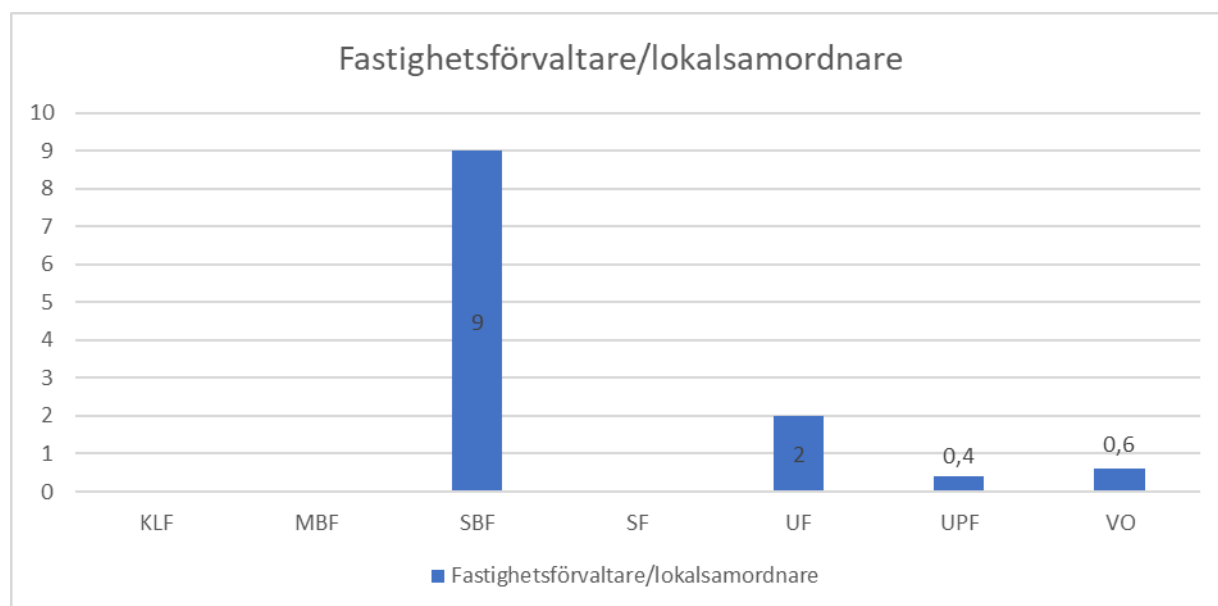
Justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|-------------|---------------|----------|---------------|
| KS | -500 | -1 000 | | -1 500 |
| Summa | -500 | -1 000 | 0 | -1 500 |

Effektiviseringsåtgärder som föreslås att påbörjas under 2024

Centralisering av lokalsamordnare

Idag har de större förvaltningarna lokalsamordnare i sina organisationer medan de mindre förvaltningarna saknar denna funktion. Genom att centralisera alla lokalsamordnare till samhällsbyggnadsförvaltningen skapar det förutsättningar för en bättre strategisk styrning gällande lokalbehovet inom kommunens verksamheter, kvalitetshöjande effekt samt minskad sårbarhet. Centraliseringen innebär att budgetram motsvarande 3 tjänster kommer flyttas över till samhällsbyggnadsförvaltningen från och med 1 januari 2024.



Förslaget innebär en permanent ramjustering i budgeten motsvarande personalkostnader från nämnderna till tekniska nämnden för perioden jan-dec 2024. I beräkningen av personalkostnader

ingår lön, semesterersättning, löneökning, PO-pålägg, dator, telefon, friskvård, kompetensutveckling samt planeringsdagar.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|------|----------|------|---------------|
| TN | | -2 461 | | -2 461 |
| UAN | | 1 621 | | 1 621 |
| UPN | | 521 | | 521 |
| VON | | 319 | | 319 |
| Summa | | 0 | | 0 |

Effektiviseringsåtgärder som föreslås att påbörjas under 2025

Jämna ut investeringar mellan åren

Kommunen har flera större investeringsprojekt planerade under de kommande tre åren. När investeringsprojekten avslutas påverkas driftsbudgeten i form av bland annat ökade amorteringskostnader, räntekostnader och driftskostnader. Ett sätt att minska påverkan på driftsbudgeten är att jämna ut investeringar mellan åren, vilket leder till lägre lånebehov och därmed lägre räntekostnader.

Om investeringar flyttas fram i tiden medför det att driftskostnaden beräknas minska med 10 miljoner kronor 2025 och att budgeten minskas med motsvarande.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|----------|----------|---------------|---------------|
| UPN | | | 10 000 | 10 000 |
| Summa | 0 | 0 | 10 000 | 10 000 |

Förslag på ändrad investeringsplan 2023–2027

I kommunfullmäktiges årsplan med budget 2023 och plan 2024–2025 har kommunfullmäktige gett kommunstyrelsen i följande uppdrag:

Bedöm hur nya befolkningsprognoser påverkar investeringsbehovet

Den senaste befolkningsstatistiken för Enköpings kommun visar att ökningstakten mattats av betydligt, främst under den andra halvan av 2022. Om prognosen för befolkningsökningen behöver skrivas ned påverkas kommunens investeringsbehov.

Uppdrag:

Se över behovet av omprioritering i investeringsbudgeten. Se också över hur förflyttning i tid av planerade projekt påverkar kommunens driftsbudget.

Utifrån den nya befolkningsprognosen som gjordes hösten 2022, har förvaltningarna granskat sina lokalbehovsplaner om det finns investeringar som kan flyttas framåt i tiden då kommunens beräknade befolkningsökning har minskat. Förändringen av investeringsplanen 2023–2027 medför att driftskostnaderna för kapitaltjänstkostnader minskar totalt med 0,7 miljoner kronor 2023. Kostnadsminskningen finns medtagen i de föreslagna effektiviseringsåtgärderna. Förändringen av kapitaltjänstkostnaderna för 2024 och framåt hanteras i ordinarie budgetprocess för budget 2024 med plan 2025–2026.

Analys av den nya befolkningsprognosen har för perioden 2023–2027 resulterat i att en grundskola med plan att tas i bruk 2025, har tagits bort från investeringsplanen och framtida förskolor har skjutits upp ett eller två år. Utgiftsökning av 2023 års skattefinansierade investeringar har skett med objekten: ledningsplats och inköp av byggnader. Därutöver har projektkalkyler för planåren 2024–2027 uppdaterats för de investeringar som inte har ett genomförandebeslut.

Budgeten för skattefinansierade investeringar föreslås revideras för 2023 till 538,5 miljoner kronor och för perioden 2023–2027 till 2 890,0 miljoner kronor. Budgeten för taxefinansierade investering föreslås revideras för 2023 till 336,6 miljoner kronor och för perioden 2023–2027 till 2 302,5 miljoner kronor, enligt tabellen nedan.

| Investeringar, budget 2023 och plan 2024–2027 [mnr] | | | | | | | | |
|---|------|--------------------------------------|-----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|------------------------|
| Investeringsplan | | Budget 2023 KF beslut 22-12-12 | Nytt förslag budget 2023 | Plan 2024 | Plan 2025 | Plan 2026 | Plan 2027 | Summa 2023– 2027 |
| Skattefinansierad verksamhet | | | | | | | | |
| Kommunstyrelse | | | | | | | | |
| Inventarier, system m m inkl IT | SP*) | 10,6 | 15,3 | 8,7 | 17,4 | 7,0 | 7,0 | 55,4 |
| Miljö- och byggnadsnämnd | | | | | | | | |
| Inventarier, system m m | SP*) | 1,2 | 1,2 | 0,0 | 0,5 | 1,2 | 0,0 | 2,9 |
| Socialnämnd | | | | | | | | |
| Inventarier, system m m | SP*) | 0,30 | 0,30 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,0 | 0,9 |
| Teknisk nämnd | | | | | | | | |
| Fastigheter KS | | 0,0 | 6,4 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 6,4 |
| Fastigheter KS, räddningstjänst | | 0,0 | 0,0 | 5,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 5,0 |
| Fastigheter TN | | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 1,0 |
| Fastigheter UAN | | 305,9 | 305,0 | 370,1 | 431,4 | 293,5 | 243,0 | 1 642,9 |
| Fastigheter UPN | | 31,6 | 32,8 | 109,9 | 83,4 | 52,9 | 11,0 | 290,0 |
| Fastigheter VON | | 2,5 | 13,8 | 11,8 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 28,6 |
| Planerat underhåll | SP*) | 75,0 | 80,0 | 55,3 | 57,5 | 49,7 | 43,7 | 286,2 |
| Summa fastigheter | | 415,2 | 438,2 | 552,3 | 573,5 | 397,2 | 298,9 | 2 260,2 |
| Gata/park | | | | | | | | |
| Gata/park | SP*) | 72,4 | 50,4 | 71,9 | 72,1 | 88,5 | 93,0 | 375,9 |
| Vattenförvaltning | SP*) | 0,3 | 0,3 | 0,3 | 0,3 | 0,3 | 0,3 | 1,5 |
| Inventarier, system mm | SP*) | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 1,0 |
| Summa teknisk nämnd | | 488,1 | 489,1 | 624,7 | 646,1 | 486,2 | 392,4 | 2 638,6 |
| Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd | | | | | | | | |
| Inventarier, system m m | SP*) | 7,0 | 5,0 | 30,0 | 5,0 | 48,0 | 6,0 | 94,0 |
| Upplevelsenämnd | | | | | | | | |
| Inventarier, system m m/ markanläggning | SP*) | 11,7 | 23,0 | 8,8 | 13,1 | 23,8 | 8,6 | 77,3 |
| Vård- och omsorgsnämnd | | | | | | | | |
| Inventarier, system m m | SP*) | 4,6 | 4,6 | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,3 | 20,9 |
| Summa skattefinansierad verksamhet | | 523,5 | 538,5 | 676,4 | 686,3 | 570,4 | 418,3 | 2 890,0 |

| Investeringsplan | | Budget 2023 KF beslut 22-12-12 | Nytt förslag budget 2023 | Plan 2024 | Plan 2025 | Plan 2026 | Plan 2027 | Summa 2023– 2027 |
|---|-------|---|---|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|---------------------------------|
| Taxefinansierad verksamhet | | | | | | | | |
| Teknisk nämnd | | | | | | | | |
| Vatten- och avloppsverksamhet (VA) | SP**) | 240,3 | 281,8 | 363,8 | 472,4 | 458,1 | 439,4 | 2 015,4 |
| Exploatering VA/ omvandlingsområden | SP**) | 81,0 | 54,8 | 47,0 | 50,0 | 73,7 | 61,5 | 287,0 |
| Summa taxefinansierad verksamhet | | 321,3 | 336,6 | 410,8 | 522,4 | 531,8 | 500,9 | 2 302,5 |
| Summa skatte- och taxefinansierad verksamhet | | 844,9 | 875,2 | 1 087,2 | 1 208,7 | 1 102,2 | 919,2 | 5 192,5 |
| Kommunala bolag | | | | | | | | |
| EHB, Enköpings hyresbostäder AB | ***) | 231,0 | 178,0 | 248,0 | 204,0 | 213,0 | 136,0 | 979,0 |
| ENA Energi AB | ***) | 35,0 | 49,8 | 21,4 | 17,5 | 9,0 | 81,0 | 178,7 |
| Summa bolag | | 266,0 | 227,8 | 269,4 | 221,5 | 222,0 | 217,0 | 1 157,7 |
| Totalt kommunkoncern | | 1 110,9 | 1 103,0 | 1 356,6 | 1 430,2 | 1 324,2 | 1 136,2 | 6 350,2 |

SP*)= samlingspost

SP**)=samlingspost delvis

***)=indikativ investeringsprognos



Kommunledningsförvaltningen
Maria Ekblad
maria.ekblad@enkoping.se

Bilaga 2, Förslag till ändringar i kommunstyrelsens reglemente

Ekonomifunktionen

Följande revideringar föreslås i 6 § Ekonomi och medelsförvaltning:

Styrelsen ska:

1. **ansvara för kommunens ekonomifunktion,**
2. **ansvara för ha hand om** kommunens medelsförvaltning och följa av fullmäktige meddelade beslut för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar,
3. **ansvara för kommunens ha hand om övrig ekonomiska styrning och förvaltning.** I denna uppgift ingår bl.a. att se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett samt handha förvaltningen över de stiftelser som kommunstyrelsen är förvaltare för,

Kommunikationsfunktionen

Under rubriken "Särskilda uppgifter" föreslås följande bestämmelse läggas till:

Kommunikation

Styrelsen ansvarar för kommunens kommunikationsfunktion.

Styrelsen ansvarar för all extern och intern kommunikation samt den övergripande marknadsföringen.



Samhällsbyggnadsförvaltningen
Jenny Hertz
0171-626298
jenny.hertz@enkoping.se

Adress

Bilaga 1 – Ändringsbudget 2023 och plan 2024-2025

Nedan finns beskrivningar av hur respektive förslag till besparing påverkar Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Momsåtersökning

Under 2023 kommer momsåtersökning av hyreskostnader att ske för 2022 och 2023 vilket beräknas till 6 miljoner kronor. Det uppskattas resultera i en tillfällig intäktsökning med 6 miljoner under 2023 och en minskad internhyra för Vård- och omsorgsnämnden med 3 miljoner kronor permanent. För Tekniska nämnd innebär det en tillfällig intäktsökning med 3 miljoner kronor under 2023.

Förslaget innebär en permanent minskning av Vård- och omsorgsnämndens budget med 3 miljoner kronor från och med 2023 och en tillfällig minskning av Tekniska nämndens budget med 3 miljoner kronor 2023.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|--------------|----------------|----------|--------------|
| VON | 3 000 | | | 3 000 |
| TN | 3 000 | - 3 000 | | 0 |
| Summa | 6 000 | - 3 000 | 0 | 3 000 |

I dagsläget uppskattar förvaltningen att momsåtersökningen av hyror som inte är budgeterade år 2023 till 2,6 miljoner kronor. Detta är en permanent hyresreducering för vård och omsorg. Momsåtersökningen utöver budgeterad momsåtersökning för år 2022 var 2,6 miljoner kronor och av detta kommer 0,8 miljoner kronor att påverka budgeten för 2023. Övrig del av momsåtersökningen hanterades under 2022.

Dessa 2,6 miljoner kronor bör hanteras inom Vård och omsorgsnämndens budget för 2023 och är en permanent budgetminskning. Tekniska nämnden budget för år 2023 bör justeras med en tillfällig justering av 0,8 miljoner kronor.

En förutsättning för att denna hyresreduktion ska bli permanent för vård- och omsorgsnämnden är att verksamheten i lokalerna omfattas av de krav som gäller för momsåtersökning av fastigheter för särskilda boendeformer för service och omvårdnad.

Energibesparingar

Beteendeförändringar kan skapa förutsättningar att minska kommunens förbrukning av el med 1 miljon kronor 2023.

Projektet Energismarta vanor som arbetar med beteendeförändringar för minskad användning av el är ett viktigt kommunövergripande arbete. Verksamheten för fastighet kommer att driva detta projekt i löpande drift framöver och arbeta för att implementera energismarta vanor i det dagliga arbetet. Det kommer leda till minskade kostnader för både elhandel, elnät och elskatt över tid.

Utöver att arbeta med beteendeförändringar så arbetar fastighetsverksamheten med projektet Enoff, vilket är ett projekt som arbetar för att minska energianvändningen i kommunens fastigheter genom att göra energikartläggningar och därefter utföra åtgärder utifrån energikartläggningen så som exempelvis extra isolering och solceller. Kommunen har tack vare detta arbetssätt minskat användningen av el med 10,2 % sedan år 2018.

Även verksamheten för Vatten och avlopp arbetar med energibesparingar för att sänka kostnaderna och på så sätt undvika höjda taxor och avgifter för kommuninvånarna.

I dessa projekt finns stor potential för besparingar.

Re-investeringar inom gata/park

Förslaget innebär att investeringsområdet allmän platsmark, det vill säga gata, park och trafik minskar reinvesteringar 25 procent under perioden 2023–2025. I planen för det planerade underhållet behöver en ytterligare prioritering ske med fokus på att undvika "underhållsskuld" efter 2025.

Förslaget innebär att investeringsbudgeten för 2023 minskas med 16 miljoner kronor, 18 miljoner kronor 2024 och 21 miljoner kronor 2025. Detta resulterar i lägre driftskostnader under samma tidsperiod enligt tabellen nedan.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|---------------------|------------|------------|--------------|--------------|
| Finansiella poster | 118 | 267 | 419 | 804 |
| TN (reinvest. park) | 244 | 376 | 467 | 1 087 |
| TN (reinvest. gata) | 188 | 289 | 359 | 836 |
| Summa | 550 | 932 | 1 245 | 2 727 |

Investeringar 2023

Flera projekt för år 2023 inom park och natur är påbörjade med upphandlingar och projektplanering. Därför är förvaltningens förslag att senarelägga investeringar för fordon, vilket medför att investeringsbudgeten för 2023 kan minskas med 3,5 miljoner kronor. Detta ger en besparing på driften med 0,475 miljoner kronor. Kapitaltjänsten för investering av fordon ger en hög kostnad per år, då dessa investeringar har en avskrivningstid på 7-10 år. Att skjuta denna investering framåt bidrar dock till sämre miljöklassificering på vår fordons- och maskinpark och påverkar kommunens mål att vara klimatneutrala Enköping 2030.

Det går även att minimera investeringar i gröna gatumiljöer med 0,6 miljoner kronor. Dock kommer det att resultera i sämre hantering av dagvatten i kommunens offentliga miljöer, sämre spridningskorridorer för fågelliv och insekter, det vill säga försämrad biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Detta påverkar också hållbarhetsarbetet inom klimatneutrala Enköpings 2030 som bedrivs samt att risken för översvämningar på gatunätet ökar.

Gatuenheten kan minska budgeten för år 2023 med 1,9 miljoner kronor genom effektiviseringar vid projekteringen och senareläggning av projekten på Fjärdhundragatan och Postenrondellen samt minska budgeten för parkeringsåtgärder.

Detta innebär att investeringskostnaden år 2023 totalt kan minskas med 6 miljoner kronor. Förvaltningens önskemål är att inte minska investeringsmedlen mer utan istället fokusera på att uppnå besparingen 2023 genom att minska investeringarna enligt förvaltningens förslag. Konsekvensen om mer budgetmedel justeras från verksamheten är att upphandling och uppstartade projekteringar och byggnationer måste avbrytas och därmed eventuellt ersättning måste utgå till entreprenörerna. Ytterligare en konsekvens om mer budgetmedel justeras från verksamheten är att lekplatsrenoveringar som påbörjats måste pausas, lekplatser måste då stängas in av säkerhetsskäl och barn i vissa stadsdelar/kransorter får inte tillgång till lekplatserna. Även andra

lekplatsrenoveringar och parkprojekt kommer att försenas, vilket innebär att de kan behöva stängas av helt eller delvis om inte lekutrustningen fortsätter att uppfylla leksäkerhetsstandarden när renovering inte sker enligt plan. Risk finns att kommunen skapar en underhållsskuld.

Investeringar 2024

Under år 2024 kan verksamheten för Allmän plats minska budgeten föreslagna 18 miljoner kronor under förutsättning att både ny- och reinvesteringar justeras. Denna besparing kommer att påverka kommunens långsiktiga mål och politiska förväntningar. Verksamheten för Allmän plats har politiskt antagna styrdokument som kommer behöva ses över och ambitionsnivån för kommunen kommer att behöva sänkas. Det är styrdokument så som exempelvis gång- och cykelvägsplan, trafikstrategin och parkeringspolicy som kommer att påverkas. Samt ambitionen med platsvarumärket Enköpings parker. Besparingarna beskrivs nedan i detalj.

Budgeten för belysning kan minskas. Konsekvensen kommer bli att kommunen senarelägga utvecklingen av den offentliga belysningen och att inte kommer bygga ut belysningen i den takten som önskas där det i dag saknas belysning på vissa gång- och cykelvägar samt gator. Även cirkulationsplats och övriga vägarbeten kan minskas, vilket får konsekvensen att utveckling av trafik och trafiksäkerheten inte kommer ske i planerad omfattning samt att det kan leda till ökad underhållsskuld på våra gator och vägar.

Det går även att senarelägga utbyggnaden av gång- och cykelvägar, men det kommer påverka att politiskt beslutad gång- och cykelvägsplan inte kommer kunna följas och att ändringar kommer behöva göras i åtgärdsplanen som är kopplad mot gång- och cykelvägsplanen.

Budgeten för yttre infrastruktur kopplat mot exploateringsprojekt kan minskas med 4 miljoner kronor kopplat till osäkerheten när i tid exploateringsprojekt kommer att ske. Dock kan det medföra att kommunen inte uppfyller kraven på en trafiksäker miljö från och till exploateringsområden som exempelvis gång- och cykelvägar, gator och vägar utanför exploateringsområdena och som inte ingår i exploateringen men behöver byggas om eller byggas nytt för att klara ökade trafikslag kopplat till exploateringsområdet.

Muddring av Enköpings ån, 1,5 miljoner kronor, kopplat till utvecklingen av Klosterparken kan senareläggas, men gör att projektet kan få svårt att klara tidsangivelsen i tillståndet från Länsstyrelsen som tillåter oss att utföra vattenverksamhet i ån. Kommunen måste då söka om tillstånden och projektet

kommer då troligtvis inte kunna startas förrän tidigast år 2028-2030 och vad det innebär för stabiliseringen av å-kanten och om den kommer att hålla tills dess är idag oklart.

Budget för trafiksäkerhetsåtgärder kan minskas, men kommer att medföra att de politiska önskemålen om trafiksäkra miljöer runt skolor och förskolor kommer påverkas och att det sker en senareläggning av vissa åtgärder. Kommunens ambitionsnivå för trafiksäkra miljöer för alla trafikslag kommer behövas sänkas.

Budget för beläggningar kan minskas, vilket kommer öka kommunens underhållsskuld och troligtvis kommer fler tillfälliga lagningar i våra gång- och cykelvägar, gator och vägar behöva ske. Det kommer medföra en ökad driftskostnad samt eventuellt ökade ersättningar för skadade fordon, vilket påverkar kommunens försäkringspremie för detta ändamål.

Minskade reinvesteringar kopplat till kommunens parkeringsplatser kan hanteras genom att flyttas fram i tid och endast akuta eller mindre renoveringar kommer ske. Utvecklingen av kommunens parkeringsplatser kopplade till parkeringsstrategin kommer att bli försenade eller inte kunna utföras. Det kan innebära att en underhållsskuld upparbetas.

Arbete med utvecklingen av torget och dess omgivning kopplat mot Åretsstadskärna kan minskas, men det kommer medföra att utvecklingen av torget avtar och förväntningar kopplat till åretsstadskärna kommer inte infrias, vilket även kan påverka näringslivet i Enköping.

Reinvesteringar av Fisktorget kan skjutas fram i tiden. Dock bör ytan tas om hand framöver då den är i behov av upprustning för att fungera väl för Enköpingsborna, som en mellanlandning och grön oas i en trafikerad miljö och då även göra hamnstråket mer inbjudande.

Ambitionen för Munksundskällaren kan minskas och då minskas även budgeten. Dock behöver Munkssundskällaren renoveras både för tillgänglighet och växtligheten som är för gammal och måste bytas ut.

Investeringar 2025

Budgeten för verksamheten kan minskas med 21 miljoner kronor år 2025 under förutsättning att muddring av Enköpings ån kopplat mot utvecklingen av Klosterparken skjuts fram i tiden. Budgeten för projektet är 17,5 miljoner kronor. Dock kan det medföra att tillståndet från Länsstyrelsen att utföra vattenverksamhet i ån slutar gälla och nytt tillstånd behöver sökas. Behöver nytt tillstånd sökas kan det vara nya krav från Länsstyrelsen som behöver infrias.

Samt att det är osäkert hur en tidsförskjutning påverkar stabiliseringen av å-kanten och om den kommer att hålla.

Även budgeten för nyinvesteringar av parker kan minskas. Även den planerade parken i Salnecke kan skjutas fram i tiden, men kommer påverka kommunens mål om kransorter och att många boende i området efterfrågar parken. Även den planerade reinvesteringen av Fisktorget kan senareläggas.

Påverkan på Allmän plats

Förslaget att minska reinvesteringar för allmänplats kommer att få konsekvenser på både kort och lång sikt. Att flytta fram reinvesteringar i tiden påverkar driftskostnaderna negativt, då det troligtvis kommer att resultera i högre drift- och underhållskostnader genom lagningar och svårare snöröjning, samt ökad mängd försäkringsärenden. Önskvärt för Allmänplats är att minska investeringarna för nyinvesteringar för att inte skapa kapitalförstöring i befintliga anläggningar.

Förvaltningen kommer även få svårigheter att följa den utvecklingen som kommunen gör som exempelvis olika exploateringsprojekt och åretsstadskärna. Det är även viktigt att inte näringslivet i kommunen påverkas negativt. Därför är det viktigt att genomföra besparingar utan att påverka platsvarumärket Enköpings parker.

Ur ett långsiktigt perspektiv kommer dock utebliven nyinvestering också få konsekvenser, eftersom samhällsutvecklingen genererar ökade behov vilka verksamheten behöver svara mot. En ökad befolkning och en tätare stad ger ett högre slitage på befintlig trafikmiljö, parker och natur. Även besöksnäringen påverkar allmän platsmark då ökat antal besökare även ger ökat slitage.

För att klara av utveckling av kommunens gatu- och trafikmiljöer kopplade mot den ökande trafikbelastning utav alla trafikslag som utvecklingen av kommunen står inför är ännu mer neddragningar av investeringarna ett stort problem. Det kan medföra att kommunen inte kan säkerhetsställa trafiksäkerheten vid nya exploateringsområden men även vid befintliga områden som behöver byggas om för att klara av trafiksäkerheten och framtidens krav och politiska mål.

Se även bilaga 2, Analys av påverkan för park- och naturenheten för beskrivning av koppling till kommunens uppgifter/mål och konsekvensbeskrivning av minskad budget för investeringar kopplade till park och natur.

Det är även viktigt att inte glömma att investeringsbudgeten för Allmän plats för åren 2022–2032 minskades i samband med besparingar för några år sedan. Ambitionssänkningarna som gjordes på investeringarna för allmän plats var stora och verksamhetens budget minskades från en önskad budget för 2023 på 102,4 miljoner kronor till dagens 72,4 miljoner kronor. Detta innebär att det redan nu utifrån den tidigare besparingen kan få konsekvenser i framtiden med ökad underhållsskuld och svårigheter med att bibehålla den trafiksäkerhet som väglagen kräver.

I och med att lekplatser och grönområden kan komma att påverkas av denna ändringsbudget föreslår förvaltningen att en barnkonsekvensanalys genomförs, då det är ett lagkrav vid beslut som påverkar barn.

Leasingkostnader

Leasing beskrivs som att det i de flesta fall är en kostsam finansiering och att det i många fall är mer kostnadseffektivt att köpa varan eller tjänsten. Samtliga förvaltningar uppmanas inventera och avslutar de avtal som inte är ekonomiskt fördelaktiga för kommunen. Förslaget innebär att budgeten för leasingkostnader av maskiner, inventarier och textilier (exkl. fordon och IT-utrustning) minskar permanent med cirka 30 procent 2023.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------|--------------|----------|----------|--------------|
| KS | 30 | | | 30 |
| MBN | 30 | | | 30 |
| SN | 45 | | | 45 |
| TN | 520 | | | 520 |
| UAN | 190 | | | 190 |
| UPN | 170 | | | 170 |
| VON | 165 | | | 165 |
| Summa | 1 150 | 0 | 0 | 1 150 |

Vid översyn av leasingkostnader ser inte förvaltningen att det är möjligt att göra den föreslagna besparingen på 0,52 miljoner kronor utifrån att kontinuerlig översyn av leasingkostnader sker. Totalt kan förvaltningens minska budgeten med 0,15 miljoner kronor år 2023 och med ytterligare 0,05 miljoner kronor från och med år 2024. Detta utifrån gällande avtalstider för pågående leasing. Denna besparing bör tas med 0,05 miljoner kronor från Teknisk nämnds budget och övrig besparing bör justeras från berörda nämnders budgetar då det genererar en lägre kostnad för städning.

Förvaltningen har ett inarbetat arbetssätt att löpande se över leasing av städmaskiner. Det har sedan år 2020 medfört att kostnaderna för leasing för städmaskiner har minskats med 35 %. Flera städmaskiner har köpts in till kommunen när leasingavtalet gått ut, då maskinerna varit i bra skick och inget behov fanns att byta ut dessa. Detta ses även som positivt ur ett livscykelperspektiv och i arbetet med hållbarhet. Dock har reparationskostnaderna ökat, men trots det är inköpen en besparing för kommunen. Det medförde en besparing på 0,5 miljoner kronor mellan år 2022 och budget för år 2023.

Förvaltningen har sett över leasingavtalen och ser att det endast är möjligt att minska kostnaden med 0,05 miljoner kronor kopplat till fastighetsverksamheten. I och med att denna verksamhet finansieras med internhyra så ska budgeten minskas för den verksamhet som nyttjar leasingen, vilket i detta fall är Teknisk nämnd.

Leasing sker av mattor till kommunens fastigheter, men förvaltningen ser ingen anledning att förändra detta i dagsläget då det endast skulle leda till ökade kostnader för städ och att göra detta i egen regi inte är aktuellt eller någon kostnadsbesparing.

Verksamheten för vatten och avlopp arbetar med att se över leasingkostnaderna, men dessa besparingar kommer inte påverka ramfördelningen. Dock medför det arbetet en lägre kostnad för kommunens invånare som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp, i och med att kostnader skall täckas av taxan för Vatten och avlopp.

En större post för leasing är IT-utrustning, telefoni, programvara och tjänstefordon vilket behövs för att bedriva verksamhet. Detta är dock centrala avtal som förvaltningen inte kan påverka annat än antalet enheter. Tekniska nämnden finner det dock önskvärt att se över dessa avtal centralt inom kommunen.

Förvaltningen gör ett medskick att samtliga kaffeautomater inom kommunkoncernen bör ses över och att upphandling av dessa leasingavtal bör samordnas.

Förvaltningen föreslår att besparingen av leasing tas i beaktande i en översyn av kommunkoncernens totala inköp och avtal för att utifrån inköpskategorier se över om samordning av avtal kan ske.

Skötsel av allmän platsmark

Genom att samordna arbetet bättre och minska ambitionen föreslås kostnader minskas och även främja för bin och andra insekter. Detta ska ge

kostnadsminskningar med 0,4 miljoner kronor under 2023. Minskad ambition får dock inte minska kommunens varumärke.

Förvaltningen kan genomföra denna besparing genom att resurseffektivisera och minska på skötselintensitet på vissa platser inom kommunen även om det inte är önskvärt med tanke på att arbete behöver ske mot invasiva arter.

Verksamheten påverkas av väder och önskar flexibilitet att styra besparingen utifrån vädret under sommarsäsongen, men kommer att spara 0,4 miljoner inom allmän platsmark. Exempelvis blir gräsklippning endast märkbart om det blir en regnig sommar och verksamheten behöver en flexibilitet för att kunna anpassa vår verksamhet och planera året på bästa sätt. Vår ambition är att detta inte ska påverka platsvarumärket Enköpings parker.

Konsultkostnader

Konsultkostnader har för kommunen ökat med 25 % mellan 2021 och 2022 beroende på att flera vakanser har ersatts med konsulter. Personalkostnader har samtidigt ökat med 6 % varav 4 % beror på ökat antal anställda. Förslag läggs att konsultkostnader ska minska med 12 Mkr under perioden 2023-2024.

Förslag justering av budgetram

| Nämnd [tkr] | 2023 | 2024 | 2025 | Totalt |
|--------------------|--------------|--------------|-------------|---------------|
| KS | 4 482 | 1 494 | | 5 976 |
| MBN | 0 | 0 | | 0 |
| SN | 945 | 315 | | 1 260 |
| TN | 2 820 | 940 | | 3 758 |
| UAN | 650 | 216 | | 867 |
| UPN | 80 | 27 | | 107 |
| VON | 23 | 8 | | 31 |
| Summa | 9 000 | 3 000 | 0 | 12 000 |

Beräkningsgrunden för konsulter önskas revideras utifrån att det finns felaktiga konteringar för konsulter på förvaltningen, utifrån nya beräkningar bör besparingen vara 2,11 miljoner kronor och 0,76 miljoner kronor år 2024.

Denna besparing är väldigt utmanande för Tekniska nämnden. För att se över möjligheterna att minska kostnaderna har förvaltningen sett över konsultbehov och även interna personalkostnaderna, men ser inte att det är möjligt att minska budgeten.

Viss del av konsultkostnaderna är tillfälliga ersättningar för ordinarie personal för att täcka upp vid vakanser/sjukskrivningar.

Konsulter används av förvaltningen när bedömning skett att det behövs tillfälligt stöd/kompetens som inte finns inom kommunen och när det är svårt att rekrytera. Många konsulttjänster används med sådant intervall att det inte skulle vara fördelaktigt för kommunen att anställa resurser. En flexibilitet av arbetskraft är önskvärt utifrån ojämn arbetsbelastning. De konsulter som upphandlas besitter ofta specialistkunskap som kräver mycket utbildningar och det är inte ekonomiskt fördelaktigt för kommunen att ha dessa resurser anställda.

Av de konsulter som arbetat åt förvaltningen har många ett stort utvecklingsfokus och ska på så sätt skapa effektivisering över tid. Vid interna projekt som exempelvis uppdatering av ekonomisystem har konsultstöd varit en förutsättning för att kunna frigöra tid för att arbeta i projektet. Genom att förbättra arbetet med resursplanering av interna projekt kan vi minska denna typ av konsultkostnader över tid.

För verksamheten strategisk planering finns budgeterade medel för konsulter i arbetet med översiktsplaneringen. Skulle dessa budgetmedel minskas skulle framdriften av arbetet med ett samhällsbyggnadsflöde påverkas negativt. Samhällsbyggnadsförvaltningen har påverkats mycket av den ökade befolkningstillväxten i Enköping de senaste åren. Stark befolkningstillväxt och högre ambitioner ställer krav på planering och utveckling som befintlig organisation inte klara av i nuvarande "kostym". Kommunen kommer inte vara en relevant samhällsaktör som skapar förutsättningar för samhällsutvecklingen.

Inom verksamheten Allmän plats har konsultkostnader använts för utredningar så som vibrationsutredning och arbete med tillstånd av vattenverksamhet.

Konsultkostnader är budgeterade för förstudier kopplade till investeringsprojekt och då det är många investeringar som kommer ske i närtid ser inte förvaltningen att det är möjligt att minska dessa budgetmedel.

I konsultkostnader för samhällsbyggnadsförvaltningen ingår tjänster för parkeringsövervakning, dessa är felkonterade då det handlar om att tjänster som är utlagda på entreprenad, outsource, inte konsultkostnader. Därav ser förvaltningen att det inte är möjligt att göra denna besparing.

Om besparingen genomförs, trots att förvaltningen inte klarar denna besparing, är det viktigt att det tas i beaktande att besparingen ska hanteras både av Tekniska nämndens driftram och av andra nämnder kopplat till internhyresmodellen.

Förvaltningen föreslår styrdokument med principer för att bemanna med konsulter för att reglera användningen av konsulter i framtiden.

Stadsbidrag

Kommunen beviljas årligen bidrag för vissa ändamål. Ansökningsprocessen och uppföljningsförfarandet kan vara omfattande varför en tjänst ska utökas med 50 %. Detta ska ge 10,5 mkr under 2023-2025. Tjänsten placeras på kommunstyrelsen.

Förvaltningen är positiva till denna satsning, då det finns medel att söka inom Tekniska nämndens ansvar. Ett medskick är att se över den administrativa hanteringen för uppföljning och återrapportering av bidrag för att säkerställa administrativ effektivitet kring ekonomisk bidragsuppföljning.

Centralisering av kommunikationsfunktionen

Kommunikationsfunktionen uppges ha 17,25 tjänster och det uppges att i antalet ingår vakanta tjänster. En jämförelse med kommuner i Uppsala län från 2019/2020 visar att Enköping har flest tjänster per invånare inom kommunikation.

På förvaltningen finns idag 2,5 renodlade kommunikationstjänster samt en medarbetare som arbetar halvtid med beteendeförändringar och kampanjer inom Vatten- och avlopp. Samt en projektanställd projektkoordinator som förbereder kommunikationsinsatser och planerar kommunikationsaktiviteter i projekt.

Högre andel kommunikatörer än kommuner i jämförelsen kan spegla den utvecklingstakt, projektportfölj, beslutade styrdokument och ambition som finns i kommunen.

Det finns idag ett upplägg för att internt utbilda och skickliggöra tjänstemännen inom kommunikation, press och meddelarfrihet med flera. Dessa interna utbildningar har under åren förbättrat både intern kompetens och den externa kommunikationen. Att genomföra utbildningar i egen regi har varit ekonomiskt fördelaktigt förutom att innehållet kan anpassas för att nå önskad effekt. Denna form av kompetensutveckling finns behov av även fortsättningsvis och en utveckling av utbudet skulle kunna ge fler besparingar av externa utbildningar. Kommunikatörerna på förvaltningen genomför idag merparten av beställningar i egen regi så som fotografering, filmer, tryckproduktion och broschyrer vilket gör att behovet av externa avrop är mycket lågt. Vid en centralisering är det fortsatt viktigt att kostnader för externa tjänster inte tillkommer med extra debitering på förvaltningen.

Förvaltningen ser fortsatt stort behov av att ha kommunikatörerna nära kärnverksamheten för att kunna hantera störningar effektivt och för att kunna

ge löpande stöttning i vardagen och förutse samt fånga upp både strategiska och operativa kommunikationsbehov.

Förvaltningen förutsätter att de risker och möjligheter som framkommer i genomförd risk- och möjlighetsanalys hanteras på bästa sätt.

Vid justering av Tekniska nämndens ramtilldelning bör fördelningen av kostnaderna för dessa resurser baseras på vilken verksamhet resurserna arbetar mot då det påverkar internhyra, ersättning för städ och måltid samt bekostas av verksamheten för Vatten och avlopp.

Centralisering av ekonomifunktionen

Ekonomifunktionen har 45 tjänster inklusive vakanta tjänster. Syftet med centralisering av ekonomifunktionen är att skapa bättre ekonomisk styrning och effektiva ekonomiprocesser med gemensam kraft. Det ska leda till att ekonomifunktionen kan minska med tre tjänster inom en treårs period.

På samhällsbyggnadsförvaltningen kommer tre controllers, en projektcontroller, en ekonom (junior controller) och en ekonomiassistent att vara direkt berörda av centraliseringen. Controllers och ekonom arbetar mot olika verksamheter inom förvaltningen genom att stötta chefer och resultatansvariga medarbetare. Driftsuppföljning, uppföljning av investeringsprojekt, budgetarbete och prognos är huvuduppgifter. Samt att utveckla den ekonomiska uppföljningen. Förvaltningens projektcontroller arbetar mot specifika större investeringsprojekt för att stötta projektledaren och för att säkerställa kostnadskontroll i projekten. Ekonomiassistenten arbetar som stöd för samtliga verksamheter.

Förvaltningens ekonomifunktion är centraliserad inom förvaltningen för att tillvarata stordriftsfördelar. Det innebär att ingen verksamhet har egna resurser utan medarbetarna hör till förvaltningens stab idag, men har ett mycket nära samarbete med verksamheten.

Förvaltningen vill gärna vara delaktig i arbetet med att ta fram en plan för att skapa effektiva ekonomiprocesser utifrån verksamhetsöversyn för att se behov, möjligheter och risker. Genom delaktighet i framtagande av planen kan förvaltningens olika verksamheters behov fångas upp. Förvaltningen har differentierad verksamhet och är mån att dessa behov tas i beaktande. I och med olika verksamheter inom förvaltningen har controllers specialistkunskap inom exempelvis VA-lagstiftning, fastighetsdrift och exploateringsredovisning.

För att minska påverkan för verksamheterna i närtid ser förvaltningen att det är önskvärt att årshjul för ekonomiprocesser och att årstidplan för möten med

förvaltningar förändras i dialog med förvaltningen vid nya arbetsätt i och med centralisering. Förvaltningen ser behov av att verksamheten är delaktig i att utvärdera behov av olika forum för möten. Det är viktigt att verksamhetens behov får vara styrande.

Förvaltningen ser fördelar med en centralisering av ekonomifunktionen när det gäller att se över arbetsätt för uppföljning av drift. Det bör läggas stor vikt vid att se över ekonomisystem, system kopplade till ekonomisystemet och uppföljningsverktyg för ekonomi för att säkerställa effektiva flöden och processer och därmed minska administrativa repetitiva arbetsuppgifter. Samt för att förbättra budgetansvarigas möjlighet till uppföljning och analys i system.

Förvaltningen ser att det är viktigt att säkerställa arbetsätt för projektorganisationen. Det pågår ett stort utvecklingsarbete kopplat till projektstyrning på förvaltningen där resurser som påverkas av centraliseringen är delaktiga. Det är viktigt att dessa samarbeten kan fortgå och inte tappa fart vid centraliseringen. För arbetet med projekt är det även viktigt med lokal närvaro för att vara delaktig i projekten och på så sätt skapa kostnadseffektivitet och vara ett stöd till projektledaren. I dagsläget är detta motsvarande en arbetsbelastning av 2,0 tjänster. Ekonomifunktionen på förvaltningen är idag organiserad så att dessa arbetsuppgifter är fördelade på fyra resurser. Detta kan behöva ses över framöver för att hitta det effektivaste arbetsättet framöver.

I arbetet med exploateringsekonomi som är under utveckling ser förvaltningen stor vinning av närhet till verksamheten för att kunna hantera verksamhetens behov av projektuppföljning. Önskvärt är att det tas i beaktande i planeringen av ekonomifunktionens arbetsätt.

En förutsättning för Tekniska nämndens budget att de arbetsuppgifter som idag hanteras ekonomifunktionen effektiviseras vid förändrade arbetsätt och att de utförs av kommunledningsförvaltningen. Förvaltningen har inga möjligheter att hantera dessa arbetsuppgifter framöver i och med att budget och resurser kommer att saknas på förvaltningen.

Övriga förslag besparingar

Förvaltningen står för cirka 85 % av kommunens inköp och ser gärna att en spendanalys genomförs i kommunkoncernen för att se analysera besparingsmöjligheter. Förslagsvis görs en översyn av alla leverantörsavtal för att se var det finns potential till förbättrade villkor, priser och samordning av

upphandlingar. Det arbetet kan leda till en besparing utan att påverka kommunorganisationen med personella neddragningar och försämrad kvalitet samt ger nytta för medborgaren.

Ett förslag för att göra en tillfällig besparing är att se över de mål som finns för ekologisk mat i förskola, skola och äldreomsorg. Målen för andel ekologisk mat kan skjutas framåt i tiden för att klara de besparingskrav som finns i närtid. Ett förslag är att sänka kraven på ekologisk mat från 31,5 % år 2024 till ca 20 %.

Verksamheten för fastigheter står för en stor del av förvaltningens kostnader och för att i förvaltningen i större utsträckning ska bidra till besparingar för kommunen föreslås ett uppdrag kopplat till inhyrda fastigheter och eventuell avyttring av befintliga fastigheter som skapar möjligheter till besparingar. Framförallt med fokus på högre intäkter genom ökad grad av uthyrning. Detta genomförs regelbundet av förvaltningen, men det vore önskvärt att ta ett helhetsgrepp med ett politiskt uppdrag för denna typ av besparing.

Som ett led i arbetet med besparingar bör även en översyn av verksamheten för Vatten och avlopp ske utifrån medborgarens perspektiv och framtida betalningsförmåga samt totalkostnad för kommunorganisationen.

Med vänlig hälsning

Gunilla Fröman
Förvaltningschef
Enköpings kommun



Samhällsbyggnadsförvaltningen
Gunilla Fröman
0171-626298
Gunilla.froman@enkoping.se

Adress

Bilaga 4 – Analys av påverkan för park- och naturenheten

Nuläge

Mängden ytor som park- och naturenheten ansvarar för ökar i och med nya exploateringsområden, samtidigt som antalet medborgare ökar så ökar även behovet av drift och underhåll det vill säga reinvesteringar i många av våra miljöer. Natur/skogar intill nyexploaterade områden kräver även en annan typ av skötsel jämfört med skogar som är mer svårtillgängliga. Det krävs extra insatser inför exploatering, utanför själva exploateringsområdet som exempelvis hantering av riskträd som plötsligt står nära bostäder, som tidigare var långt från promenadstråk och tätortsnära skog. Enköpings kommun växer och det medför tillkommande ytor med ökat slitage. Det finns också en stor underhållsskuld för skogsskötsel, då skogsavdelning avvecklades för 20 år sedan. Den är nu på väg att återuppbyggas vilket innebär behov av reinvesteringar även i skog och natur.

Resurseffektivisering av skötsel har genomförts under högsäsongen år 2020-2022 på grund av pandemi och personalbrist. För att våra offentliga miljöer inte ska förfalla krävs nu ett grundligare underhåll.

Konsekvenser om drift- eller reinvesteringarbudget (underhåll) ändras

Om reinvesteringar inte genomförs enligt plan ökar ofta behovet av driftinsatser avsevärt, genom exempelvis lagningar av lekplatser, rondering, rensning av ytor där rotagräs tagit över, målning, röjning av slyuppslag, lagning efter skadegörelse då ytor ej upplevs omhändertagna etc. Om inte underhåll säkerställs så kommer upplevelsevärden i våra offentliga miljöer att bli lidande, vilket innebär att lekvärdet på lekplatser försämras, rekreativa värden blir lägre när tillgänglighet och framkomlighet försämras samt att tryggheten påverkas när platser växer igen och utrustning börjar gå sönder ("Broken window theory").

Broken windows theory

Teorin utgår ifrån att otrygghet i ett samhälle i hög grad är kopplat till kriminalitet och namnet åsyftar hur ett trasigt fönster som inte lagas sänder ut signaler om att ingen bryr sig om området och dess utveckling. Det kan i sin tur leda till att den sociala kontrollen minskar samtidigt som otryggheten ökar. När väl den sociala kontrollen av området minskat, ökar risken för att fler fönster krossas och därmed förstärker känslan av att ingen bryr sig om platsen. Även andra problem såsom ovårdade gräsmattor, nedskräpning och klotter brukar vanligtvis öka. Det finns även en stor risk för att grövre kriminalitet får fäste när den sociala kontrollen och tillsynen minskat. Konsekvensen blir att invånare tenderar att minska sin närvaro ute i det offentliga rummet eftersom de upplever att kriminaliteten är på uppgång. (Källa: Wilson, J. & Kelling, G. 1982. The Police and Neighborhood Safety: Broken Windows. Atlantic, 127: 29-38)

Lekplatser med stort behov av upprustning, där reinvesteringar redan påbörjats och medborgardialog genomförts är svåra att pausa. Om påverkade lekplatser stängs av innebär det att våra medborgare inte får tillgång till lekplatser och detta under en period när väldigt många småbarnsfamiljer på grund av rådande inflation kommer att hemestra. Det blev tydligt under pandemin att lekplatserna användes mer och utgjorde mötesplats för både barn och vuxna.

Ur riktlinje för lekplatser: För att ge förutsättningar för långsiktiga och hållbara satsningar beslutade kommunen i juni 2019 att allt arbete ska genomsyras av intentionerna och målen i Agenda 2030. De mål som särskilt berör kommunens lekplatsutveckling är:

- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
 - Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Nationellt är det idag främst Plan- och bygglagen, PBL (SFS 2010:900) tillsammans med Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2011:5) som styr och hanterar frågor om barns utemiljöer. I dessa framgår de krav och rekommendationer som kommunen måste förhålla sig till när kommunen planerar, gestaltar och förvaltar lekplatser. Det handlar delvis om att avsätta rätt typ av ytor för lek i stadsplaneringen, men också att säkerställa (så långt det är möjligt) att lekplatserna är tillgängliga för alla.

Enligt lag måste en barnkonsekvensanalys genomföras när beslut påverkar barn. Vi menar att ett beslut att inte säkerställa säkra och attraktiva lekplatser för Enköpings barn inte är för barnens bästa. Enligt artikel 3.1 i barnkonventionen "ska vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara

barnets bästa". En bedömning av barnets bästa kan genomföras genom en så kallad barnkonsekvensanalys eller prövning av barnets bästa. Det innebär att göra en helhetsbedömning av vad som är den bästa möjliga lösningen för barnet eller grupper av barn.

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamlikhet/barnsrettigheter/barnkonsekvensanalys.878.html>

Reinvesteringar i parkmiljöer innebär lägre driftskostnader med resurseffektiva lösningar, smartare lösningar jämfört med tidigare och en mer skötselintensiv park. Ofta innebär reinvesteringarna på lekplatser också lekplatser med plats för mer tillgänglighetsanpassade lösningar, vilket gör att fler barns behov av olika typer av lek kan tillgodoses. Detta i kombination med utveckling av skötsel av bruksgräsmattor, där tekniker, intervaller samt ev. nya lösningar gör att driften kan effektiviseras ännu mer. Detta behöver dock genomföras under en längre period för att säkerställa att ytorna kan hanteras så att det inte blir exempelvis stora tisteluppslag som innebär ogräs på våra medborgares angränsande fastigheter. Skog- och naturvård har nedprioriterats i Enköpings kommun de senaste 20 åren, något som resulterat i att kommunen idag har en stor underhållsskuld och har stora problem med den invasiva granbarkborren. Skogsskötsel i egen regi möjliggör för verksamheten att återanvända trä till egna reinvesteringsprojekt för att säkerställa så kostnadseffektiva och hållbara lösningar som möjligt. Under pandemin ökade antalet besökare i naturen enormt mycket. Det har hållit i sig och idag besöker cirka fem miljoner svenskar naturen varje vecka, framför allt den stadsnära naturen och parkerna och det gäller också i Enköpings kommun. De flesta tar en promenad i naturen, vilket inte minst märks i Gröngarnsåsen/Dyarna och utmed Upplandsleden. Ved vid kommunens grillplatser som infördes under pandemin har varit mycket uppskattat. Veden kommer från kommunens skogsåtgärder och klyvs upp och kör ut till grillplatserna av servicepoolen. Vi ser gärna att den verksamheten fortsätter. Fordonsinvesteringar kan skjutas fram, men det innebär att kommunen kommer att ha kvar fossildrivna fordon 2030 och inte uppnå utsatta mål om klimatneutralitet. Befintliga drifts- och underhållsresurser inom Allmän plats är idag ett minimibehov för att upprätthålla verksamheten. Resurserna krävs för att säkerställa en god leverans till våra medborgare samt vidmakthålla våra viktiga miljöer. Resurserna krävs även för att säkerställa personalens arbetsmiljö ur ett arbetsbelastningsperspektiv samt arbetsgivarvarumärke. Om verksamheten minskar resurser kommer parker att fyllas med roto gräs som inte går att rensa bort, hela parker kommer att behöva renoveras för stora summor i

försök att återställa dem framöver. Invasiva arter kommer att ta över mer och mer naturmark när vi inte har resurser att hålla tillbaka dem och de invasiva arterna kommer att konkurrera ut naturliga flora och granbarkborren kommer att fortsätta förstöra kommunens skogsmiljöer. Park- och naturenheten trappade upp verksamheten med att hantera invasiva arter under 2022, då vi fick bidrag från staten för att hantera detta problem. Under 2023 har staten tagit bort bidraget. Målet är att fortsätta detta viktiga arbete inom befintlig driftsbudget för att inte tappa fart så att inte invasiva arter ökar i omfattning.

Om mer driftsresurser måste läggas på att hantera underhållsskulder kommer svarstider, hanteringar av felanmälningar och andra åtgärder att ta betydligt längre tid, vilket innebär en försämrad service till våra medborgare.

Dessutom kommer vi inte kunna erbjuda våra medborgare trygga, tillgängliga, attraktiva och lekfulla miljöer!

Alla årets reinvesteringsprojekt har kommunicerats till media, vilket medför att en kommunikationsinsats bör genomföras om dessa investeringar inte ska genomföras.

Koppling till kommunens uppgifter/mål

Flera av de planerade reinvesteringsprojekten år 2023 och framåt är i våra kransorter, kopplade till kommunens mål gällande "De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas". Verksamheten för allmän plats arbetar med en stor del av kommunens offentliga miljöer, en minskning av reinvesteringsbudgeten innebär att verksamheten inte kan uppfylla kommunens mål "Kommunens offentliga miljöer är inbjudande, trygga och tillgängliga" samt "Enköpings kommun präglas av trygghet, jämställdhet och tillit". Kommunens offentliga miljöer är till för alla medborgare och besökare, är öppna dygnet runt och anpassade för att alla ska ha nytta och glädje av dem. Miljöerna är extra viktiga under svåra tider så som pandemier, kristider och lågkonjunkturer. Verksamhetens reinvesteringsprojekt skapar både driftseffektiva miljöer och säkerställer mer trygga, tillgängliga, inspirerande och hälsosamma miljöer. Tillgång till välskötta gröna miljöer möjliggör snabbare tillfrisknande, minskar stress och innebär friskare Enköpingsbor med kortare sjukskrivningstider. "I och med dagens globala befolkningsökning ser vi en kraftig urbanisering.

Urbaniseringen skapar ett ökat tryck på städernas ytor, ofta med bostadsbrist som följd. För att mätta bostadsbristen sker i många fall förtätning, inte sällan på bekostnad av grönytor. Grönytor har länge visat sig ha positiva effekter på

mental hälsa och i takt med att grönytorna bortprioriteras ökar den psykiska ohälsan i samhället. Studien visar också att tillgång och nåbarhet till grönska, både fysiskt och visuellt, har en positiv effekt på mental hälsa.”(https://stud.epsilon.slu.se/14777/1/boren_e_johansson_t_190705.pdf)

Enköpings parker, som är ett av våra starkaste varumärken, bidrar till många grenar inom kommunen till exempel yrkeshögskola, friluftsliv, folkhälsa, vår stadskärna, trädgårdsdagen, attraktiv arbetsgivare, Enköping som upplevelsekommun, hantering av dagvatten och näringsliv. Allmän plats bidrar till alla som bor eller vistas i vår kommun då det är den mest rättvisa platsen, där precis alla, oavsett vem man är, är välkommen helt gratis.

Med vänlig hälsning

Gunilla Fröman
Förvaltningschef
Enköpings kommun